ÇINGIRAKLI YILAN
Bu pek içli ve acıklı roman Nezihe Muhiddin tarafından kalbleri eriten bir üslûbla kaleme alınmış aşk, ihtiras ve kıskanclıkla örülmüştür. Şuh bir kadının baştan çıkardığı evli bir erkeğin bir ihtirası.. Kıskanclıktan can veren zavallı masum bir kadının macerası.. Temiz bir aşk yolunda hayatını feda eden fedakâr âşık bu romanda toplanmıştır. Göz yaşlarile okuyacağınız bu nefis romanı bitirmeden bırakamıyacaksınız: 100 Krş.
ARİF BOLAT KİTABEVİ

Cumhuriyet
20 nci yıl sayı: 6831
İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298 İdare ve Matbaa kısmı: 24299-24290
Cumartesi 21 Ağustos 1943

ESKİ ŞİİR BAHÇELERİ
Ressam Münif Fehim'in renkli şaheserlerile süslü bu eseri aldınız mı? Sayısı mahdud olan bu lüks albümden kütübhanenizi mahrum etmeyiniz.
Bütün bayilerde 150 kuruştur.
YEDİGÜN NEŞRİYATI

Moskovadan Kanadaya Yollanan Mesaj

Rusya, Alman yükü azaltılmadan bir sene daha harbe dayanmalarının zor olacağını Müttefiklere bildirdi

İzmir Fuarı açıldı

Ticaret Vekilinin nutkundan sonra paviyonlar gezildi

İzmir Fuarından bir manzara ve Fuarı bir nutukla açan Ticaret Vekili Celâl Said Siren

İzmir 20 (Telefonla) — İzmir enternasyonal fuarı bugün saat 6 da, Başvekilimiz adına Ticaret Vekili Celâl Said Siren tarafından açıldı.

Fuarın etrafı erken saatlerden itibaren halk ile dolmuştu.

Açılış töreni

Törende Başvekil namına fuarı açmağa gelen Ticaret Vekili Celâl Said Siren ve Adliye Vekili Ali Rıza Türel, Başvekâlet Müsteşarı Cemal Yeşil, Devlet ve ordu erkânile diğer pek çok zevat hazır bulunmuşlardır.

Şehir bandosunun çaldığı İstiklâl marşı dinlendikten sonra Belediye Reisi Reşad Leblebicioğlu kürsüye çıkarak sık sık alkışlanan bir nutuk söylemiştir.

(Arkası sahife 2, sütun 1 de)

Millî Şef

Stockholm Elçimizi kabul buyurdular

İstanbul 20 (a.a.) — Reisicumhur ve Millî Şef İsmet İnönü, Stockholm elçiliğine tayin edilmiş olan Nizameddin Ayaşlı'yı bugün saat 17,30 da Floryadaki deniz köşkünde kabul buyurmuşlardır.

Elçi Başvekil tarafından da kabul edildi

İstanbul 20 (a.a.) — Başvekil Şükrü Saracoğlu Stockholm elçiliğine tayin edilmiş olan Nizameddin Ayaşlıyı bugün saat 18 de Floryada kabul etmiştir.

İngiliz elçisi Franko ile görüştü

Madrid 20 (T.P.) — İngiltere büyük elçisi Sir Samuel Hoare bugün tayyare ile Londradan Madride muvasalat etmiş ve General Franko ile görüşmüştür.

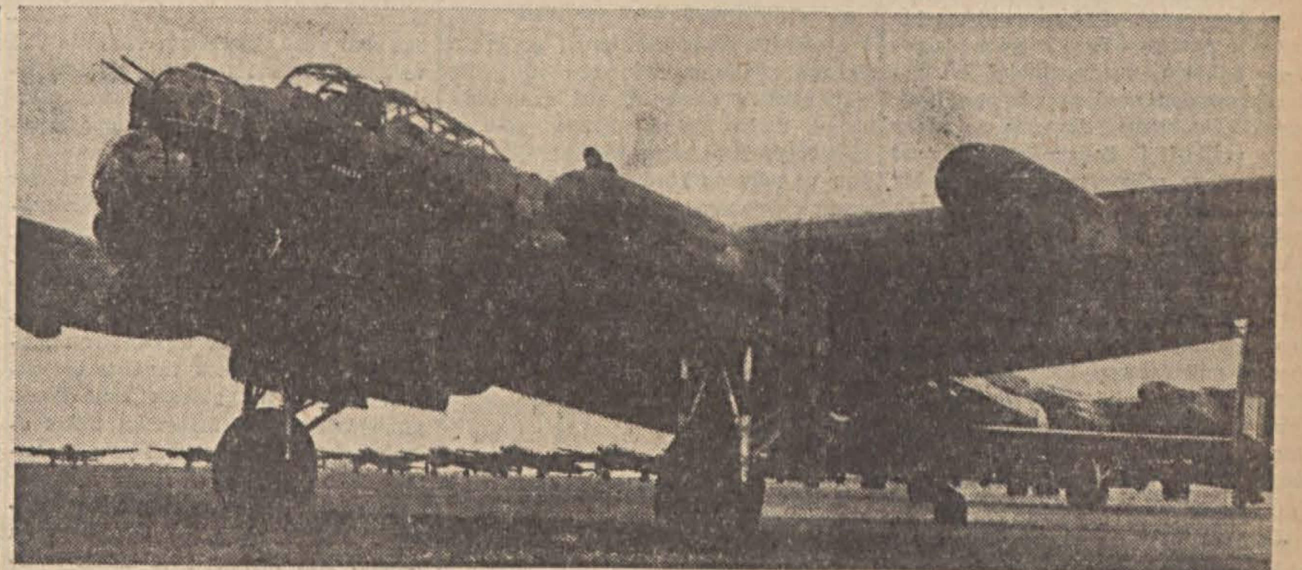
İtalya ve Almanyadaki hedefleri bombalıyan ağır İngiliz bombardıman tayyarelerinden bir Stirling'e boma yükleniyor

Taarruz hazırlığı

Almanya, Fransa ve İtalyaya şiddetli hava akınları devam ediyor

Kebekte verilen kararlar

Avrupa karasında birkaç cephe birden açılması muhtemel

Konferans salıya bitiyor — Bütün devletlerin toprak talebleri tetkik edildi — Sovyetler Atlantiğe de bir mahrec istiyorlar

Londra 20 (Radyo) — Gelen haberlere göre Quebek konferansı salı günü son bulacaktır. Churchill, Kanada'nın Avam kamarasında söz söyliyeceği için Kanada'da kalacaktır. Cordell Hull bugün konferansa iştirak etti. Dört devlet adamı bugün görüştükten sonra akşam yemeğini beraber yediler.

Muhtemel kararlar

Quebec 20 (a.a.) — Bugün Reis Roosevelt ile Mr. Churchill'in siyasî strateji ile meşgul olarak büyük ehemmiyeti haiz kararlar almış oldukları ve bu meyanda Avrupa harb sahasında yapılacak harekât için bir başkumandan tayin ettikleri sanılmaktadır. Bu generalin Harold Alexander olabileceği muhtemeldir. Birleşik Amerika Cumhur Reisi ile İngilitere Başvekilinin hiç bir ziyaretçi kabul etmediklerine bakılırsa İngiliz ve Amerikan önderlerinin bugün ehemmiyetli meselelerle meşgul oldukları anlaşılır.

Siyasî meseleler tetkik edilmeğe başlandığı zaman Rusya meselesinin cid-

(Arkası sahife 3, sütun 3 te)

Mr. Churchill, İmparatorluk Genelkurmay başkanı General Sir Allan Brook ve donanma başkumandanı Sir Dudley Pund ile birlikte askeri vaziyeti tetkik ediyor

Lipari ve Stromboli adaları işgal edildi — Müttefik hava ve deniz kuvvetleri bütün cenub İtalyayı dövüyor

Quebec 20 (a.a.) — Moskova'dan alınan bir mesajın, bugün, Quebec konferansında uzun uzadıya askerî münakaşalara bahis mevzuu teşkil ettiği zannedilmektedir. Bu mesajda, cenup Avrupa'da yapılan taarruzlar için Sovyet hükûmetinin memnuniyet izhar ettiği, fakat bu sonbaharda Pas-de-Calais'den yapılması lâzım gelen geniş ölçüde bir taarruz için askerî imkânları kaydederek bu hususta ısrar ettiği zannedilmektedir.

Kızılordunun, kış sonuna kadar zaferi kazanmak ve Rus milletine yiyecek temin etmek maksadile on binlerce kilometre murabbaındaki münbit toprakları geri alabilmesine imkân vermek için batıya 60 Alman tümenini çekecek bir İngiliz - Amerikan taarruzunu Rusların tekrar ısrarla istedikleri sanılmaktadır. Genelkurmayların, her ne kadar Akdenizde yapılacak taarruzun muhtelif görünüşleri üzerinde ayni fikirde bulundukları zannedilmekte ise de bu yaz sonuna doğru batı Avrupa'yı hücumla zaptetmek veya Almanya'yı amansiz bombardımanlara maruz bırakmak suretile gelecek bahara kadar beklemek hususunda alınacak karar hakkında fikir ayrılıkları kaydedildiği sanılmaktadır.

Hava bombardımanlarını müteakip olduğu kadar kara savaşlarından sonra da Alman askerî kudretinin gündengüne zayıflamakta olması itibarile zama-

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

Afrikadaki sömürgeler

Milletlerarası bir idare eline verilmek isteniyor

New-York 20 (a.a.) — Hariciye Nazırlığı Ortaşark şubesi müdür muavini M. Henry Villard, Afrikadaki Mihver müstemlekeleri için uluslararası muhafızlar tayin edilmesi hususunda bir çok projelerin teklif edildiğini ifşa etmiştir.

M. Villard, harb esnasında Amerikalıların Afrikada gösterdikleri faaliyetin Afrika siyasî iktısadiyatı üzerinde çok büyük tesirler yapacağını söylemiş, fakat Amerikalıların her hangi bir düşman toprağında yalnız başlarına idareye yeltenmelerinin veya kontrollarını tesis etmek istemelerinin pek az muhtemel olduğunu ilâve etmiştir.

Yukarıda sözü geçen tekliflerden birinde, harbden sonra uluslararası bir komisyonu teşkil edilmesi ve müstemleke

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

İtalya ne yapabilir?

Mussolini hükûmet başından çekileli bir aya yaklaştığı halde İtalya henüz silâhını elden bırakmadı. Yirmi senelik bir rejimin yıkılışını gören, şiddetli hava bombardımanlarına hemen günaşırı boyun eğmek zorunda kalan, harbe gönül isteğile atılmamış, üstelik yorgun düşmüş bir milletin gösterdiği bu dayanma gücü, doğrusu takdire değer bir başarıdır.

Fakat milletin rejimden daha dayanıklı çıkması, biraz da karşı tarafça tutulan uzlaşma tanımaz, sert ve yalçın cepheden ileri geliyor. Son yıllar içinde ne kadar yanlış bir yola sapmış olursa olsun, faşizm, İtalyanın ekonomik yetersizliğinden doğma bir buhran rejimi idi. O gittikten sonra yerine gelen Badoglio hükûmeti, her hangi bir fikir iddiası taşımıyan bir geçiş rejimi olmakla beraber, yaşadığı kadar elbette otoriteye dayanacak, elinden geldiği nispette korkunc çözüntülere engel olmak istiyecektir.

Acaba İtalya daha ne kadar dayanabilir?

Yurdun sağlığını özliyen halis İtalyanların bugün büyük bir ıstırab içinde çırpındıklarına şüphe yoktur. Teslim olmak, onlarca harbi en feci şartlar altında şimdiden kaybetmek, dayanmıya devamsa, boşuboşuna memleketin yıkılmasına karşıdan seyirci olmak demektir.

Mihver zaferini sağlıyabilecek olan şark cephesi, bu yıl da Alman ordularına güler yüz göstermedi. İki yıl arka arkaya orada zafer perisini eteğinden tutmak üzere iken kaçıran Mihver harb makinesi, artık bütün bütün müdafaaya çekilmiş görünüyor. Aylardanberi sürüp giden İtalyan ıstırabını ileride ödiyebilecek büyük bir ümid olarak, Avrupa kalesinin aşılmazlığı karşısında, Müttefiklerin taarruzdan vaz geçerek bir uzlaşma sulhuna yanaşmaları ihtimali var. Fakat bu ihtimalin gerçekleşebilmesi için ya Müttefikler Avrupa kalesine çıkarma yapıp denize dökülmeli, yahud da Anglo-Saksonlarla Sovyetler, Mihver devletlerini korumakta ayrı ayrı veya toplu bir halde fayda ummalıdırlar.

Müttefikler çıkarma yapar da açılan yeni cephede kuvvetle tutunur, yahud Avrupa karasına taarruz anını uzun zaman geçiktirerek İtalyayı hırpalamakta devam ederlerse ne olacak?

Bu takdirde İtalyan mukavemetinin son kurşuna kadar yıkılmıyacağını iddia etmek güçtür. Bu çeşid mukavemetler, ancak savaşın bütün halkça benimsendiği millî mücadelelerde görülebilir. Fakat mağlûb Fransaya lüzumsuz yere hücum etmek suretile İtalya hesabına biçimsiz bir şekilde açılan bu harb, bugün anavatan kapılarını zorlıyarak içeri girdiği halde halk nazarında gene millî bir mana alamamışa benziyor.

Bu şartlar altında, İtalyan mukavemetinin ergeç kırılacağını bekliyenlere galiba hak vermek icab edecektir. Garbda henüz bir cephe açmıyan Müttefiklerin İtalya üzerindeki baskıya günden güne şiddet vermelerinin sebebi de herhalde bu olsa gerektir.

İtalyada mukavemete devam taraflıla-

NADİR NADİ

(Arkası sahife 3. sütun 4 te)

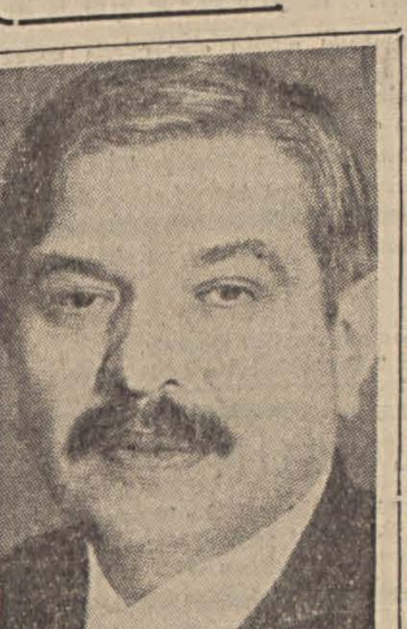
Fransız Başvekili M. Laval

Fransada halktan silâh toplanıyor

Müttefikler, Fransızlara havadan mühimmat yetiştiriyormuş — Vichyde tevkifat yapıldı

Belçika ve Danimarkada yeni hâdiseler

Berne 20 (a.a.) — Paris radyosu, Alman işgal makamları tarafından bildirilen ve en geç salı günü akşamına kadar bütün Fransız halkını ellerinde bulunan her türlü silâhı teslime davet eden bir tebliğ neşretmektedir. Bu yayım sırasında, Paris radyosu, memleketin her tarafında ve bilhassa ormanlarda çok fazla miktarda silâh gizlendiğinin ve Müttefik hava kuvvetlerinin müteaddid defalar Fransız vatanperverlerine silâh ve mühimmat atmış olduğunun gestapo tarafından bilinmekte olduğunu ilâve eylemiştir.

Vichyde geniş siyasî tevkifat

Cezayir 20 (a.a.) — Fransadan millî Fransız Kurtuluş komitesine gelen bir habere göre, Vichyde, eski nazırlardan Pierre Cathale ile Maliye ve İstihsalât nazırlıkları yüksek memurlarından 14 kişi Pariste Gestapo tarafından tevkif edilmişlerdir.

Bütün bu memurların Lavalin yakın mesai arkadaşları oldukları kayda değer bir hâdisedir.

Vichy memurları arasında daha başka da tevkifler yapılmıştır. Bu arada Pierre

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

Kendi kendimizi tenkid

Tatbik edilmiyen kararlar

Pek güzel kararlar veririz, lâkin bunlardan acaba kaçının hiç değilse yarıyarıya tatbik edilmesini sağlıyacak kovalamalar yaparız?

Bugünlerde Etibank kömür tevziatına başladı. Bir taraftan soba sahibleri, öte yandan apartımanlar aldıkları kömürleri yerlerine taşıtmaktadırlar..

Geçen seneler bu nakil işini bir ihtikâr vesilesi yapan arabacı ve kamyoncuların insafsızlığını önlemek üzere Belediye bir tarife yapıp kömür depolarına asmış. Lâkin bu tarifeyi dinleyen ve tabiî dinleten yok.

Aldığımız birçok mektublar ve bize şifahen, telefonla vaki olan müracaatler arabacıların ve kamyoncuların gene eskisi gibi baştan yukarı para istediklerini ve buna kimsenin mâni olmadığını gösteriyor.

Hüner bir kararı vermekte değil, onu infaz ettirmektedir.

Binlerce vatandaşı yakından alâkadar eden bu işi Belediye ya ciddî surette tutup oraya yalnız bununla meşgul olacak bir zabıta memuru koymalı, yahud kararı kaldırmalı. Tatbik edilmiyen kararlar, faydadan ziyade zarar verir.

**

Harkof için yapılan inadlı muharebeler

Rusların Poltavaya doğru sarkarak Lebedin şehrini aldıkları bildiriliyor

Etrafında boğuşulan Harkof ve modern mahalleler önünde harb faciasının eserleri...

(Telgraflar 3 üncü sahifemizdedir)

İzmir Fuarı açıldı

Ticaret Vekilinin nutkundan sonra paviyonlar gezildi

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Ticaret Vekilinin nutku

Onu müteakıp, Ticaret Vekili Celâl Said Siren bir hitabe irad ederek şöyle demiştir:

Büyük Şefimizin bize gösterdiği yol

«— Aziz yurddaşlarım,

Sayın Başvekilim 12 inci İzmir milletlerarası fuarını açmak şerefini bana verdiler. Bu vazifeyi yaparken duyduğum heyecanı daima içimde saklıyacağım.

Dünyanın eşi görülmemiş bu karışıklığı içinde İzmir milletlerarası fuarı, uzağı gören, temkinli, uyanık, memleketin bütünlüğünden ve istiklâlinden başka iddiası olmıyan bir politikanın, eşsiz Şefinin etrafında kırılmaz bir halka teşkil eden bir milletin, kudreti her gün biraz daha artan, hududlarını gözlerini kırpmadan gözliyen yenilmez bir ordunun Avrupa - Asya köprüsünün üstünde bulunan memleketimizi bu büyük yangından nasıl koruduğunu ifade etmekte, kalkınma davasına ne kadar önem verildiğini belirtmekte, nihayet bütün dünya sulha kavuşmuş gibi bir çok milletlerin bayraklarını bir araya toplamaktadır.

İnce bir görüşle kurulan ve büyük bir azimle yaşatılan bu müessesenin ilerisi için büyük Şefimizin bize İzmirden gösterdiği yol: İzmir milletlerarası fuarına milletlerarası bir önem kazandırmak, fuarı millî bir toplantı yeri yapmak ve bütün memleketin bir yıllık iktısadî hareketlerini apaçık gösterebilecek bir hale getirmektir.»

Dış ticaret vaziyetimiz

Bu yolda her sene biraz daha ilerlemeğe çalışıldığını belirten Vekil, dünya harbinin doğurduğu sıkıntıları ve bu arada bizim dış ticaretimizin de maruz kaldığı tesirleri izah ederek mübadele zorluklarına rağmen bu mekanizmanın değerli hizmetler ifa ettiğini söylemiş.

Mahsul bereketi

İki senedir hububat azlığından darlık çekildiğini, bu sene mahsulün bereketli olduğunu ve hububattan alınan devlet hisselerile ekmeğin her tarafta ayni fiatla ve ihtiyaçlarımıza yetecek miktarda yiyeceğimizin umulduğunu, kaydetmiş ve demiştir ki:

«— Geçen yıllarda çektiğimiz darlık acısından sonra, toplamağa başladığımız mahsulü israf etmiyerek ve her ihtimali düşünerek elimizden geldiği kadar idareli kullanmağa mecbur olduğumuzu ve bütün vatandaşlarımızın her türlü ihtiyac maddelerini satın alırken ve istihlâk ederken titizlikle tasarrufa riayet etmelerinin ve yalnız şahislarını değil, Türk karekterine uygun olarak hepimizi düşünmelerinin millî bir vazife olduğunu da hatırlatmağı borc bilirim.

Harb sonrası için tedbirler

Harb sonunun dünya ekonomisi üzerinde yapacağı değişiklikleri şimdiden kestirmek kolay değildir. Yalnız muhakkak olan bir cihet varsa o da, harb sonunda da her yönden uyanık, dikkatli ve disiplinli bulunmağa mecbur olduğumuzdur.

Harb sonunun çetin olacağı sezilen şartlarına uyabilmek ve bunun ekonomimiz üzerine yapacağı tesirlerden korunmak için istihsali arttırmağa ve ihracat, ithialât işlerinde şimdiye kadar aldığımız tedbirleri daha falza fayda topluyabileceğimiz bir hale getirmeğe mecburuz ve buna çalışıyoruz.

Bütün müşküllere rağmen piyasamızı, geniş fiat dalgalanmalarından korumak için çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Yurda sokulan maddelerin müstehlike mümkün olduğu kadar ucuz ulaşmasını sağlamak için de dünyamıza uyabilecek tedbirler almak üzereyiz.

Harbden evvel kurulmağa başlanan endüstrimize, harb yıllarında yeni ve mühim ilâveler yapılmış, en geniş randımanla çalıştırılan endüstrimizin ithal zorlukları içinde memleket ekonomisine yaptığı hizmetler unutulmıyacak kadar büyük olmuştur.

Atatürkün aziz hatırası

Sözlerimi bitirmeden önce, şu engin denizin kıyılarına ordularını bir güneş ışığı süratile ulaştıran, bizi ayni hızla daima ileriye, daima ileriye götüren kahraman Atatürkün içimizde yaşadığını ve yolunda yürümekten büyük bir gurur duyduğumuzu hepimiz adına tekrar ediyorum.

İzmir milletlerarası fuarına bugünkü güç şartlar içinde iştirak etmek lûtfunda bulunan hükûmetlerin değerli mümessillerinin şahıslarında bu hükûmetleri samimi hislerle selâmlarım.

İzmir milletlerarası fuarının hazırlanmasına gayret etmiş olanlara huzurunuzda teşekkürü bir borc bilirim.

Her yıl bir evvelki yıla nazaran daha büyük başarılar kazanması dileğile fuarımızı açıyorum.»

Dost devletler paviyonlarının gezilişi

Ticaret Vekili fuarı açtıktan sonra Sergi sarayında ilk defa İngiliz paviyonuna girdi ve konsolos tarafından karşılandı.

Vekil, bundan sonra Alman paviyonunu ziyaret etti. Refakatinde Adliye Vekili de bulunuyordu. Alman konsolosu Holstein türkçe bir nutuk irad etti. Vekil selâmladı ve an'anevi Türk - Alman dostluğundan, Almanyanın İzmir fuarına verdiği ehemmiyetten bahis ve paviyonun Vekil tarafından açılmasını rica etti.

Vekil, bundan sonra Bulgar paviyonuna girmiş, karşılanmış, Macar paviyonu hazır olmamakla beraber iştirak teşekkürünü bildirmiştir. Müteakiben İtalya ve diğer devletler paviyonları gezilmiştir.

Ticaret Vekili yarın şehrimizde tetkikler yapacaktır.

RAŞİD RIZA
TİYATROSU
BU GECE
Kadıköy SÜREYYA
Sinema Bahçesinde

Piyasada markalarını tanımadığınız bir çok traş bıçakları çıkmıştır. Kalitesi belli olmıyan bu traş bıçakları yerine daima yüksek evsafta mal imal eden HASAN Deposunun herkesçe malûm halis Alman çeliğinden yapılan

HASAN
TRAŞ BIÇAĞI

kullanınız. HASAN DEPOSU ve ŞUBELERİNDE 10 adedi 65 kuruştur.
Toptancılara tenzilât.
HASAN TRAŞ SABUNU, HASAN TRAŞ SABUN KREMİ, HASAN TRAŞ PUDRASI traş zevkini itmam eder.

Yarın gündüz BEŞİKTAŞ BAHÇESİNDE
Halk San'atkârı **İsmail Dümbüllü**
Yüksel Tiyatrosu Birleşiği
Okuyucu: SABRİYE TOKSES birlikte
ÇENGİ ŞEHNAZ tarihî komedi 3 perde
Bu müsamereye millî kostümlerle mehter takımı davullar, zurnalarla iştirak edecektir.
ZENGİN VARYETE — REVÜ — DUET
Bu akşam Beylerbeyi Tiyatrosunda Divaneler Hekimi

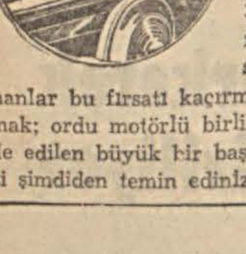

FİKRİ T. KARDEŞ
Otomobil ve Makinist Okulu
Bomonti Tramvay durağı karşısı — Şişli
3 eylûl 943 de açılacak yeni devresi için talebe kaydına devam ediyor. Bir san'at ve meslek tutamamış, tahsilini tamamlıyamamış olanlarla askerlik çağında bulunanlar bu fırsatı kaçırmasınlar. Üç ay gibi kısa bir zamanda kazanç sahibi olmak; ordu motörlü birliklerinde makinist şoför sıfatile vazife almak; hayatta elde edilen büyük bir başarıdır. Tafsilât için talimatnamemizi isteyiniz ve yerinizi şimdiden temin ediniz. Tel: 80259.

AYDA 5 LİRA TAKSİTLE
Elmaslı ve pırlantalı saatler, altın ve plâtin nişan yüzükleri, kıymetli taşlarla süslü çiçek ve plâklar, yeni şövalye yüzükler, gümüşten mamul zarif tatlı, pasta ve yemek takımlarının kısmen peşin, kısmen taksitle siparişleri kabul olunur. Saatler emsali gibi 15 sene teminatlıdır. Taşradan sipariş etmek istiyenlere katalok gönderilir. Adres: İstanbul Sirkeci Yelkenci han, No. 8

Şehir haberleri

S. Hayri Ürgüblü şehrimizde

Gümrük ve İnhisarlar Vekilimiz burada ve Trakyada tetkikler yapacak

Anadolu tütün ekim mıntakalarında tetkikler yapmış olan Gümrük ve İnhisarlar Vekilimiz Suad Hayri Ürgüblü dün sabahki Ankara ekspresile şehrimize gelmiş ve İnhisarlar, Gümrük ve Muhafaza teşkilâtı müdürleri tarafından karşılanmıştır. Pazartesi gününe kadar Bakırköyündeki evinde istirahat edecek olan Vekil, dün sabah Vilâyette Vali ve Belediye reisi Dr. Lûtfi Kırdarı ziyaret ederek bir müddet görüşmüştür.

Dün kendisile görüşen gazetecilere ezcümle şunları söylemiştir:

«— İstanbulda bir kaç gün kalarak Vekâletine bağlı müesseselerde tetkikler yapacağım. Bilâhare Trakyada dolaşarak tütün ve üzüm yeni mahsulü üzerinde incelemeler yaparak satışlar hakkında izahat alacağım. Gümrük Muhafaza, İnhisarlar teşkilâtlarını mahallinde tetkik etmek fırsatını bulacağım. Tekirdağına giderek İnhisarların şarab fabrikasının faaliyetini tetkik edeceğim. Bilâhare İstanbul yolu ile Ankaraya döneceğim.»

Gümrük ve İnhisarlar Vekili şehrimizde kaldığı müddetçe İnhisarlarda yapılan yeni tayinlerle ve Kibrit İnhisarının yeni teşkilâtile meşgul olacaktır. Bu arada İnhisarlarda ve Gümrüklerde bazı yeni tayinler üzerinde de duracaktır.

Sıhhiye Vekili tetkik seyahatine çıkıyor

Şehrimizde bulunan Sıhhiye Vekili Hulûsi Alataş, bugünlerde Bursa, Bandırma, Balıkesir havalisinde bir tetkik seyahatine çıkacak ve oradan İzmire giderek Ege bölgesinin sıhhî durumunu yakından inceliyecektir. Tifüs hastalığının kış gelmeden önlenmesi için Vilâyet ve Belediye Sıhhat müdürlükleri tarafından alınan müşterek tedbirlerin geniş ölçüde tatbikı için hastaneler hazırlanmaktadır.

İcabında seyahat tahdidine kadar vardırılabilecek daha başka cezri tedbirlerin de alınması ihtimali vardır. Dün şehrimizde tek bir tifüs vak'ası dahi kaydedilmemiştir.

Kömür tevzii pek müşkülâtlı oluyor

Kömür Tevzi müessesesinde memurlarla sabit gelirlilere kömür verilmesine 15 eylûle kadar devam edilecektir. Ordinolarını alan bir çok istihkak sahibleri vesait buhranı dolayısile kömürünü depodan çekememektedir. Kamyonlar bir ton için hareket etmemekte, en aşağı 3 ton yükliyerek kömür taşımaktadırlar. Bu sebeble depoların önünde münakaşalar pek fazla olmaktadır. Bundan başka yığınlardan kömürü tartanlar halka bir çok müşkülât çıkarmakta, bazılarına toz, bazılarına da adeta elenmiş halde kömür vermektedirler.

Buz temin ediliyormuş

Karaağac buz fabrikalarındaki arıza tamir edilmiş olduğundan bugünden itibaren bütün bayilerde ihtiyaca yetecek kadar buz bulundurulması temin edilmiştir.

Demirkapı kampına sevkedilen mükellefler

İstanbul Defterdarlığının verdiği 200 kişilik yeni bir mükellef listesi üzerine Emniyet müdürlüğü, varlık vergisini vermiyen bu mükellefleri Demirkapı kampına sevke başlamıştır. Bunlar 500 ile 5000 lira arasında borclu olan mükelleflerdir ve ekserisi müesseselerde müstahdemdirler. Önümüzdeki haftalar zarfında da diğer mükelleflerin listeleri alâkadarlara verilecektir. Bazı bankalar çalıştıkları müesseseler aylıklarından kesmeği taahhüd ettikleri takdirde bunların borclarını vermeği kabul etmişlerdir.

Bir tramvay biletçisi mahkûm oldu

Galib adlı bir tramvay biletçisi, 40 lira suiistimal etmekten İstanbul sekizinci asliye ceza mahkemesince dün muhakeme edilmiş ve neticede 6 ay hapsine karar verilmiştir.

Yalova hayvan sergisi açıldı

Yalova kaza hayvan sergisi dün açılmıştır. Merasimde Vali muavini Ali Rıza Ünal ile Vilâyet Baytar Başmüdürü ile kaza kaymakamı ve diğer davetliler hazır bulunmuşlar, iyi hayvan yetiştirenlere mükâfatlar tevzi edilmiştir.

Pencereden düşen yavru

Büyükderede Gülmez sokağı 11 numarada oturan elbiseci Koçonun 2,5 yaşındaki oğlu Sarandi, evlerinin ikinci katından düşerek ağırca yaralanmış, Şişli Çocuk hastanesine kaldırılmıştır.

İzmitlilerin Adapazarlılara yardımı

İzmit (Hususî muhabirimizden) — İzmit halkı, Adapazarı ve Hendek zelzele felâketzedeler için 20,900 lira bağışda bulunmuştur. Bu para şehrimiz Kızılay Kurumu vasıtasile Adapazarında bulunan nafıa inşaat bürosu emrine gönderilmiştir.

Zelzele bölgesinde inşaata başlanmıştır. Devlet daireleri ve diğer evler barakalar halinde yapılmaktadır. Kış gelmezden evvel muhtaç vatandaşlar iskân edilmiş olacaklardır.

İktibaslar

Sovyet basınına göre Leh ve Çek meseleleri

Moskova gazetelerinin yazdıklarına göre (1) Sovyetlerde, meşhur Leh milliyetperveri Tadeuş Kostüşko'nun adını taşıyan bir Polonya tümeni teşkil olunmuştur. Bundan 533 yıl önce Grunvaldda Almanların Lehliler tarafından mağlûb edildiği güne tesadüf ettirilen bayrak alma ve and içme merasiminde, bu tümen, «Sovyetlerdeki Polonyalı vatanseverler Birliği» adına birlik reisi komünist Vanda Vasilevska tarafından tebrik edilmiş, aynî zamanda «Umum Slâv Birliği Reisi» Kızılordu generallerinden Aleksandr Gundorov imzasile bir tebrik telgrafı almıştır. Telgrafta deniliyor ki: «533 yıl evvel, Slâv milletlerinden Leh, Rus, Ukranyalı, Beyaz Rus ve Çeklerle Lituanyalıların birleşmiş kuvvetleri, gasıb Almanları Grunvald'da darmadağın ederek Slâv topraklarına tecavüzlerinin önünü uzun müddet için almış oldular. Zamanımızdaki Slâv milletleri de, Alman şövalyelerinin çağdaş evlâdlarına karşı gene saflarını birleştirmiş bulunuyorlar.» Telgrafta Çeko-Slovak silâhlı kuvvetlerinin Kızılordu ile beraber ortak düşmana karşı savaşmakta olduğu, Polonya tümeninin dahi kardeş Slâv milletleri karşısındaki vazifesini ifa edeceğine şüphe edilmediği kaydolunuyor.

And merasiminde Leh tümeni «Sovyetler Birliğine ve Kızılorduya sadık kalacağına» dahi yemin etmiştir. Sovyetler de bu faaliyetle beraber Londradaki millî Polonya hükûmetine karşı harekette devam ediyor. «Voyna i Raboçiy Klas» «Harb İşçi Sınıfı» dergisinin dördüncü sayısında N. Macinin «Şarkî Avrupa federasyonu veyahud konfederasyonu projesi arkasında neler saklıdır?» başlıklı ikinci bir yazı daha çıktı. Bu yazı, orta Avrupa ve Balkanlar için ileri sürülen Amerikan projelerini tenkid etmektedir. Bu meselede Çeko-Slovakya hükûmetinin aldığı vaziyet, ihtilâfın asıl sebeblerini aydınlatması bakımından, çok dikkate değer.

Çeko-Slovakya hükûmetinin Hariciye Nazırı vazifesini gören Bay Ripka, Londrada toplanan Çeko-Slovakya devlet şûrası içtimaında Polonya - Çeko-Slovakya ihtilâfları hakkında izahat verirken (2) orta ve cenub - şarkî Avrupadaki küçük milletlerin Sovyetler Birliği ile sıkı işbirliği yapmak zaruretinde bulunduklarını ve yalnız bu suretle emniyet altına alınabileceklerini söylemiş ve ilâve etmiştir ki:

«— 1940 ta başlıyan Çeko-Slovakya - Polonya müzakerelerinin tâ ilk günlerinden itibaren biz Polonyalı ve diğer dostlarımıza, her hangi bir anlaşma için ilk şartın, bu iki devletin büyük Sovyet devletine karşı dostça bir siyaset yürütmeleri olacağını söyledi. Bu iki devletten biri Sovyetlerle dost olup, diğeri ise soğuk bir münasebette bulundukça Çeko-Slovakya ile Polonya arasında konfederasyon veyahud ittifak yapılamıyacağı aşikârdır.

Bizi Sovyet Rusyanın ajanı olmakla itham ediyorlar. Biz bu gibi ithamlara alışık adamlarız. Biz ne Pansilavizmin âletiyiz, ne de bolşevizmin. Orta Avrupanın diğer küçük milletlerile birleşmek için ana şartımız Sovyetler Birliğine dostluktur.»

Nazır Ripka'ya göre, Polonya ile Çeko-Slovakya arasındaki ihtılâf yalnız Sovyetler meselesinden ibaret değildir. Baltık devletlerile Avusturya hakkında dahi Polonya ile bir fikir birliği yapılamamıştır. Macaristana gelince, Çeko-Slovakya hükûmeti bu devletle harb halindeyken Polonya dostu idi. Dahası var, Polonya 1938 Çeko-Slovakyadan kopardığı araziden imtina etmek için gereken teşebbüslerde bulunmamıştır.

Bu suretle, anlaşılıyor ki, asıl ihtilâf Baltık boyu, orta Avrupa ve Balkanlarda büyük devletleri çarpıştıran hâkimiyet ve nüfuz rekabetinden ileri gelmekte, Polonya gene anlaşmalara mâni devlet rolünü aynamağa çalışmaktadır.

Sovyet matbuatının iddiasına göre Polonyanın arkasında Amerika duruyor, bilhassa «Amerikalı Lehlilerin millî komitesi» bu hususta büyük faaliyet gösteriyormuş (3). Bu komite Amerika ile Sovyetlerin arasını açmağa ve İngiltere ile Çeko-Slovakyaya karşı itimadsızlık uyandırmağa çalışmaktaymış. Sovyet gazetesinin iddiasına göre, harbden evvelki Polonyanın anti demokrat rejiminin muhaceretteki mümessilleri tarafından tahrik edilen bu komite, Amerika'yı Sovyetlere karşı mürteci bir Polonya kurmağa teşvik ediyormuş. Buna karşı gene Amerikada anti faşist bir teşekkül vücude gelmiştir. Amerikadaki Polonya komünist partisile ve gene aslen Polonyalı olan 65,000 işçinin mümessillerinden ibaret bir kongre haziranın 13 ünde Şikagoda tolanmış ve «Amerikalı Polonyalılar» ın millî komitesine karşı mücadeleye karar vermiştir.

Sovyet Rusyada teşkil olunan Polonya tümenine maddî yardıma karar veren ve ekseriyetleri itibarile Polonyalı yahudilerden ibaret bu mehafil bütün milliyetçi Polonyalıları toptan faşist ad ve ilân etmiştir. Bu mehafile mensub 45 Amerikalının, neşrettikleri bir beyannamede «muhacir Polonya hükûmetinden bütün anti demokrat ve faşist unsurun ve Sovyetler Birliğine düşman olan şahsiyetlerin atılmasını» taleb etmektedirler. Bu beyannameye göre: «Muhaceretteki Polonya hükûmetinin ve memurlarının bir kısmı anti demokrat gayeler takib ediyorlar. Böyle şartlar dahilinde Amerikadaki Polonyalılar, Polonya milletinin Sovyetlerle tam bir dostluk halinde demokrat bir hayat yaşamak azminde olduğunu haykırmalı» imişler.

Anti demokrat ve faşist tâbirlerile nazist Almanyaya boyun eğmekten imtina etmiş olan millî Polonya hükûmeti azaları, Sikorskinin nasyonal - demokrat partisi ve Lehistanın maruf sosyalist partisi azalarının kasdedildiği dikkate alınırsa Amerikadakı Polonya komünist partisinin «demokrat» siyasetinin mahiyeti anlaşılmış olur.

A. K.

---

(1) «Trud» 17/7/943; «İzvestia» 18/7/943.
(2) «Pravda», 26/5/943.
(3) «İzvestia» 1/7/1943.

Tramvayların zor durumu

Umum Müdür, dün son kararların sebebini izah etti

Tramvayların ön sahanlıklarında dört kişiden fazla yolcu bulunmaması şeklinde verilen kararın yerine getirilmesinde karşılaşılan zorluklar; gazetelerde neşriyata sebeb olmuştu.

Elektrik, Tramvay, Tünel Umum Müdürü Hulki Erem; dün bu mesele etrafında kendisile görüşen muharririmize şunları söylemiştir:

«— Bütün tramvay arabalarının ön sahanlıklarında dörtten fazla yolcu bulunmaması hususunda Nafıa Vekâletinin emri vardır. İdare fen heyeti de ayni istekte bulunarak, Belediye Reisliğinin tasvibile ayın on altısından itibaren bu kararın tatbikına geçilmiştir. Kararın verilmesinde ve tatbika geçilmesinde, vatmanların sıkışık bir halde kendilerine hâkim olamamaları yüzünden kazalara sebebiyet vermeleri ihtimali hatıra geldiği gibi, tramvay yollarının bugünkü vaziyeti de düşünülmüştür.

Bütün tramvay arabalarında ön sahanlıkta duracak yolcu sayısını dört kişiye indirecek yerde - sarı renkte kapalı arabalardaki gibi - vatman sahanlıklarına da birer çember ilâvesini düşündük. Fakat bu arabalarda sahanlıklar kapalı arabadakilerden daha dar olduğundan, buna imkân bulamadık.»

Umum Müdür; ahalinin rahatını temin yolunda her türlü tedbir arandığını ve zarurî olarak tatbiki nisbeten daha mümkün tedbirlere baş vurulduğunu kaydedip, yollar bahsinde de şu izahatı vermiştir:

«— İdare Belediyeye geçtiği gündenberi tramvayların yedek ihtiyaçlarının temini hususunda resmî ve gayri resmî yollarla müracaat etmediğimiz müessese kalmamıştır. Buna rağmen bundan 16 ay evvel, oldukça ağır şartlar altında ray siparişine muvaffak olabildik. Ve sipariş edilenlerden ancak cüz'î bir kısmı 19 ağustosta gümrüğe geldi. Şimdiye kadar hatların işler halde idamesi için, eskiye çıkarılmış raylar üzerinde ameliyeler yaparak bunları tekrar kullandık. Resmî makamların muvafakatile Kadıköy cihetinde, ikinci derecede ehemmiyeti olan Fenerbahçe ve Modadaki hatlardan bir kısım raylar söktük. Daha işlek yerlerdeki rayları bunlarla değiştirdik. Bugün ise, hat vaziyeti, hususî tedbirler alınmasını gereklendirecek safhadadır.

Hulâsa; tramvaylarda ahalinin emniyetle gidip gelmesini temin gayesile muhtelif tedbirlerin yerine getirilmesini gözetiyoruz. Maamafih; sipariş ettiğimiz raylar gelmiye başlamış olduğuna göre, lâzımgelen hatlar biran evvel yenileştirilerek arabaların sür'ati tekrar normal hadde çıkarılacaktır.

Konuşmada tesbit edilen malûmata göre; günde vasatî 230,000 kişi tramvaya binmektedir. Tünelin tekrar işletilmesi gelecek ayın ortasına doğru kabil olabileceği sanılıyor.

JOHN KNİTTEL'den — RİKKAT S. KURAN
TEREZ ETİYEN
İrsî temayüllerin, muhitin baskısı altında nasıl meydana vurulduğunu gösteren bir katil kadının hikâyesidir. Bu kitabda, içinde yaşadığımız cemiyetin, halkımızın, kafamızın ve kalbimizin bizi nasıl iyi veya kötü yapabileceği en ince bir san'atla ortaya atılmıştır. Eser, büyük romancımız Halide Edib Adıvar'ın bir ön sözü ile okuyuculara takdim edilmektedir. 320 büyük sahife 150 kuruştur.
Satış yeri: Ahmed Halid Kitabevi.

HOLİVUD DÜNYASI
Yazan: *ABİDİN DAV'ER*
Sabahleyin baş ucumdaki telefon çaldı:
— Bonjur Abidin Dav'er Bey
Rüya görüyorum sandım. Holivudda bir Türk kadını hem de beni tanıyan, ismimi bilen bir Türk kadını, biliniz bakayım ben kimim?..
Tabarin barında yaşlı kadınlara bir ücret mukabilinde kavalyelik eden profesyonel dansörlere dönmüştüm ve mecburî kavalyelikten nasıl kurtuldum?
17 nci forması üç renkli kapak ve bol resimlerle süslü olarak çıktı.
Her yerde arayınız. Her yerde 10 kuruş.

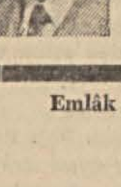

Fennî Sünnetçi EMİN FİDAN
Evlerinde sünnet yapılması müsaid olmıyanlarla taşradan bilhassa sünnet için gelen yaşları büyük ve küçük olsun ameliyatları kabinemde veyahud hususî hastanelerde muvaffakıyetle yapılır. Bir saat sonra emniyetle gidebilirler.
KABİNE: Beşiktaş Erib apartıman. Telefon: 44395.
EV : Suadiye İstasyon arkası Akkurd sokak No. 17

Emlâk almak istiyenler için en kestirme, en istifadeli, en serî yol
FERDİ SELEK
Türk Emlâk Bürosuna müracaatten ibarettir.
Galata, Ömerâbid han kat 2 No. 23 Telefon: 42368

DİŞ TABİBİ
KEMAL SUN
askerlik hizmetini bitirip hastalarını her gün saat 10 - 20 arasında kabule başladı. Beyoğlu Meşrutiyet caddesi 147
Tepebaşı Şehir Tiyatrosu karşısı. Telefon: 43667

FEN MEMURU ARANIYOR
İstanbulda Havagazi ve Elektrik ve Teşebbüsatı Sınaiye Türk Anonim Şirketinin Yedikule ve Kurbağalıdere gazhanelerinde çalıştırılmak üzere 2 fen memuruna ihtiyaç vardır. San'at okulu mezunları tercih olunur. Taliblerin Beyoğlunda Tünel meydanında, Tünel Pasajında 3 üncü katta Şirketin memurin servisine müracaatleri.

SADİ TEK Tiyatrosu
MUAMMER KARACA
İzmir «FUAR» Tiyatrosunda
20 Ağustos — 20 Eylûl. HER GECE

HEM NALINA HEM MIHINA

Hayalet denizaltısı

Dünkü Cumhuriyetin «Gelişigüzel» sütununda «Yeni bir silâh mı?» başlığı altında bir yazı vardı. Bu yeni silâh, Amerikan icadı minimini bir denizaltı imiş. Marifetleri ve sırları henüz gizli tutulan bu yeni denizaltının içinde, tek adam yokmuş. Civarında dolaşan bir gemiden veya tepesinde uçan bir uçaktan radyo - elektrik dalgalarile idare ediliyormuş.

Anlaşılan böyle cinler, periler, iyi saatte olsunlar tarafından idare edildiği için de, ona «Fantom - hayalet» adını vermişler.

Telsizle uzaktan mürettebatsız gemi idaresi yeni bir şey değildir. Daha geçen harbde, Almanlar, içine infilâk maddesi doldurdukları bir hücumbotunu, karadan telsizle idare ederek Douvres limanına sokmak istemişler, fakat, bot, Calais boğazındaki akıntıların tesirile limana giremiyerek dalgakırana çarpıp orada patlamıştı.

Bu, bir tecrübe idi. Uzaktan telsizle idare edilen bir hücumbotu, kör bir serseridir. Her hangi bir hedefi görmez, uzaktan onu idare edenler de, muayyen bir mesafeden sonra hücumbotunu göremiyecekleri gibi, onu üzerine sevkedecekleri her hangi bir hedefi de göremiyecekleri için, bunları ancak dalgakıranlar gibi, limanlar gibi sabit ve mevkii malûm hedeflere karşı kullanmak kabildir. Onun için, Almanlar, o tecrübeden sonra, bu silâhın pratik bir kıymeti olmadığını anlayıp onu kullanmaktan vazgeçtiler.

Geçen harbden sonra, uzaktan telsizle idare edilen uçaklar da yapıldı; fakat onlar da kördü. Telsizle idare edilen gemi ve uçak yalnız atış talimlerinde faydalı olmuştur. Alman donanmasında eski Zahringen zırhlısı (11800 ton), Amerikan donanmasında Pearl Harbour baskınında batan eski Wyoming zırhlısı 19,700 ton, donanmanın ve uçakların nişan talimlerinde, uzaktan telsizle idare edilen hedef gemisi halinde kullanılıyorlardı. Bunlar, kazan, makine ve dümenlerinde, yapılan tertibatla kendi kendilerine yürüyor, dönüp dolaşıyorlardı. Kendilerine isabet eden donanma mermileri ve uçak bombaları ile ağır hasara uğradıkları zaman, batmalarına meydan vermeden ateş kesiliyor, tersaneye çekilerek, isabetlerin açtığı yaralar tetkik ediliyor; sonra bunlar tamir edilerek gemiler, gene başka atış talimlerinde hedef olarak kullanılıyorlardı.

Fen ve teknik durmadan ilerlediği için, Amerikalılar, denizde ve havada yapılan uzaktan telsizle sevk ve idareyi şimdi denizaltılarına da tatbik etmiş olabilirler. «Hayalet» ler, bilhassa uçaklar vasıtasile sevk ve idare edilebildikleri takdirde, burada izâhı uzun sürecek bir takım şartlar altında, bazı işler görebilirler. Fakat, bunların dalmış vaziyette iken, denizaltılardan çok yüksek bir sürate sahib olmaları icab eder ki üzerine sevkettikleri hedefleri vurabilsinler. Harb içinde, açıkta demirliyerek uzun müddet hareketsiz kalıp ölüm bekliyen hedef bulmak pek kolay değildir. Denizaltıları muvaffak eden onların attıkları torpillerin 40 - 45 mil süratle bir kaç yüz metre mesafeden hedefe saldırmalarıdır. «Hayalet» ler yüksek süratten mahrum iseler, az çok hareketli serseri mayinlerden başak bir şey değildirler.

İstanbul Türk Şatranç kulübü açılıyor

İstanbul Türk Şatranç kulübünden:

Kanunî formalitelerini tamamlıyarak faaliyete geçen İstanbul Türk Şatranç kulübü bugün saat 16 da Beyoğlunun İpek sineması pasajında Serkldoryan mahfilindeki hususî dairesinde açılış törenini yapacaktır. Bu törene mukayyed azamız ve şehrimizdeki yerli ve ecnebi bütün şatranç meraklıları davetlidirler.

Büyükadada verilecek balo

Türkiye Kızılay Cemiyti Adalar şubesinden:

Bu cumartesi akşamı Büyükadada verilecek Kızılay suvaresinin esasen mahdud olan biletleri hemen kâmilen bitmiştir. Suvare gecesi hiç bilet satılmıyacaktır. İlân olunur.

CUMHURİYET
Nüshası 8 kuruştur.

Abone şeraiti	Türkiye İçin	Haric için
Senelik	2250 Kr.	4650 Kr.
Altı aylık	1200 »	2500 »
Üç aylık	650 »	1400 »
Bir aylık	240 »	Yoktur

— Dikkat —
Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

Bu Akşam
TEPEBAŞI BELEDİYE Bahçesinde
Taksim Nahiyesi Çocuk Esirgeme Kurumu menfaatine fevkalâde gece eğlenceleri
GÜNÜN EN MUAZZAM MÜSAMERESİ
İKİ BÜYÜK YILDIZ BİR ARADA
Müzeyyen Senar Işıl
Münir Nureddin
Muazzam SAZ heyeti
Orkestra — Varyete — Akrobat — Sololar — Sürprizler
DANS — CAZ — KABARE — VARYETE Saat 3 e kadar ZEVK. NEŞ'E. EĞLENCE. Telefon: 42690

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Pazarlıklı sulh meselesi

Alman radyosu geçen çarşamba günü İngilizce yayınında İngiliz basını tarafından ilgi ve önemle karşılanan sözler söylemiş ve bu sözler Mihverin pazarlıklı sulh istediğine dair bir takım tefsirler için zemin hazırlamıştır. Alman radyosu, bu yayınında Almanyanın geçen harbde uğramış olduğu mağlûbiyetle Versailles haksızlığı yüzünden totaliterciliğe sarılmak zorunda kaldığını, Almanyanın dıştan gelen tehlikelerin ortadan kalkması üzerine bu rejimin iddialarından vaz geçeceğini anlatmış, böylece Almanyanın adalet ve insafa dayanan, umumî bir mahiyeti haiz bir sulhu kabul edeceğini ima ve ihsas ettikten sonra Müttefiklerin kayıdsız ve şartsız teslim olmak teklifini bahis mevzuu ederek bu teklifi kabul etmektense sonuna kadar dövüşmeyi göze alacağını bildirmiştir. İngiliz mahfillerinin ve gazetelerinin telâkkisine göre Alman radyosunun bu tarzda yayın yapmasının bir hedefi de, Müttefiklerin İtalyaya karşı kayıdsız ve şartsız teslim olmak teklifinden vaz geçmelerini sağlamlamak, ve bu teklifi baltalamak sayesinde Mihverin arzusuna uygun bir sulhun temellerini atmaktır. Almanlar bunu temin için, sonuna kadar harbetmeyi tercih edeceklerini söylüyor, böylece Müttefikleri uzun bir harbin sebeb olacağı fedakârlıklardan korkutmak ve harbi kısa kesmek için Müttefikler arasında bir cereyan açmak, bahusus Avrupanın mukadderatı ve yakın istikbali hakkında Müttefikler arasında baş gösteren görüş farkını mümkün mertebe genişletmek istiyorlar.

Gerek Alman radyosunun yayını, gerek bu yayının şu veya bu şekilde tefsiri dolayısile ortaya çıkan meseleyi şöylece hulâsa etmek mümkündür:

Mihver, harbi kaybedeceğini anlamış olduğu için kat'î bir mağlûbiyete uğramadan harbin içinden çıkmak istiyor ve onun için bu hattı hareketi takib ediyor. Mihver henüz yenilmemiş olmak dolayısile Müttefiklerden iyi şartlar koparmak ve imkân bulursa bütün kuvvetlerini bir tek cephe üzerinde teksif etmek, yani Anglo-Saksonlarla anlaşarak Sovyetler Birliğine yüklenmek gayesindedir. Bu sayede Anglo-Saksonların, üçüncü dünya harbine sebeb olacağını anlattıkları ideoloji harbini Almanya üzerine almış ve Anglo-Saksonlar da garbî Avrupayı kurtarmakla kendi maksadlarını gerçekleştirmiş olacaklardır. Şayed Müttefikler, harbin Almanya ile Rusyaya inhisarını kabul etmiyerek Rusyayı yenen bir Almanyanın bütün Avrupaya hâkim olacağını ve Avrupayı iktısaden esir edeceğini mülâhaza eder ve bunun için Ya hep veya hiç diyecek olurlarsa Almanya buna da razı olacak, fakat el altından üçüncü dünya harbi için hazırlanacak ve üçüncü dünya harbi ile maksadlarına varmayı umacaktır. Ondan dolayı meseleyi kat'î surette hal için Mihverin kayıdsız ve şartsız teslim olmaktan başka çaresi yoktur!

Ortaya çıkan mesele aşağı yukarı bu mahiyette olmakla beraber, Müttefiklerin teklif ettikleri kayıdsız, şartsız teslim olmanın meseleyi halletmediği kendiliğinden beliriyor.

Çünkü Mihvercilerin kayıdsız ve şartsız teslim oldukları farzedilirse, Avrupayı kim zaptü rapt altına alacak? Anglo-Saksonlar bütün Avrupayı mı işgal edecekler, yoksa Avrupanın mukadderatını Sovyetler Birliğinin eline mi bırakacaklar?

Müttefiklerin siyasetinde bir türlü tavazzuh edemiyen en karanlık nokta budur. Ve bu noktanın bu derece karanlık kalmasının sebebi, Müttefiklerin de bu nokta üzerinde anlaşmış olduklarını gösterememeleridir.

Almanyanın bu fırsattan istifade ederek muharebeden çıkmak için çare aramasını gayet tabiî görmek icab eder. Fakat bunun da kolaylıkla mümkün olacağını sanmak beyhudedir. Bunun için ya Müttefiklerin kat'iyetle anlaşmaları, yahud kat'iyetle ayrılmaları lâzımdır.

Müttefikler kat'iyetle anlaşırlarsa, Mihverde harbi kazanmak imkânı bulunmadığı gibi, harbi kaybetmeden kurtulmak imkânı bulunmadığını da görürler ve ona göre karar verirler.

Fakat Müttefikler idarei maslahat siyasetine devam ettikçe alınacak netice harbin uzamasından ve medeniyetin yıkılmasından ibarettir.

Ömer Rıza DOĞRUL

Yeniden açılacak teknik okullar

Ankara 20 (a.a.) — Öğrenildiğine göre, Maarif Vekilliği bu ders yılı başında Diyarbakır, Mersin, Antalya, Çorum ve Tekirdağında birer kız enstitüsü, Tire, Turgudlu, İnegöl, Düzce, Tarsusta akşam kız san'at okulu ve Tekirdağında açılacak kız enstitüsüne bağlı olmak üzere ayrıca akşam kız san'at okulu ve muhtelif vilâyetlerde 156 köy kadınları gezici kursu açmağa karar vermiştir.

Harkof için yapılan inadlı muharebeler

Berlin 20 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Mius cephesinde şiddetli muharebeler yeniden başlamıştır. İzium civarında kıt'alarımız inadlı bir mücadeleden sonra Bolşeviklerin ağır hücumlarını geri püskürtmüşlerdir. Kıt'alarımız cür'etli bir karşı taarruz esnasında iki Sovyet taburunu kuşatarak yok etmişlerdir.

Bielgorodun cenub batısında bir muharebe kesiminde çarpışmalar eski şiddetile devam etmektedir.

Cephenin başka kesimlerinde hava kuvvetleri tarafından tesirli bir şekilde desteklenen kıt'alarımız Sovyetlerin bütün yarma teşebbüslerini boşa çıkarmışlar ve düşmanı ağır kayıblara uğratmışlardır.

Dün Sovyetler 486 tank ve 81 uçak kaybetmişlerdir.

Balıkçılar yarımadası sularında seri Alman savaş uçakları bir muhafaza gemisini batırmışlardır.

Sovyet tebliği

Moskova 20 (a.a.) — Sovyet geceyarısı tebliği:

Harkof cephesindeki kıt'alarımız düşmanın mukavemetini kırarak ve yapılan karşı taarruzları püskürterek taarruzlarına devam etmişler ve bazı kesimlerde 5 ilâ 10 kilometre ilerliyerek 30 dan fazla meskûn mahalli ve bu arada Lebedin şehrini işgal eylemişlerdir.

Briansk istikametinde ve Spas Demensk cenub batı çevresinde kuvvetlerimiz düşmanla savaşa girişmişler ve sonunda kendi mevzilerini düzeltmişlerdir.

Cephenin diğer kesimlerinde keşif faaliyetleri ve topçu ve havan ateşi teati edilmiştir.

19 ağustosta kıt'alarımız cephelerin hepsinde 124 düşman tankını tahrib etmişler veya işe yaramaz hale getirmişlerdir. Hava savaşlarında ve karşıkoyma ateşile 118 düşman uçağı düşürmüşlerdir.

Poltava ve Sumy tehdid altında

Moskova 20 (a.a.) — Reuter: Harkofun etrafındaki çember saatten saate daralıyor. Sovyet ordusu devamlı bir surette Ukranyanın içlerine doğru girmekte ve Harkofa 125 kilometre ötede bulunan Poltava ve Sumy şehirlerini tehdid etmektedir. Bu iki mevki Harkofun Kiyef'e giden başlıca demiryollarının üstünde bulunuyor.

Poltava, Donetz havzasındaki maden kuyuları fabrika ve elektrik santrallarının bulunduğu sahaya hâkim meşhur Dnieperopetrovsk endüstri şehrinin 135 kilometre şimalindedir. Harkoftaki Alman kumandanlığı dalga halinde ve sel gibi şehre doğru ilerliyen Rus topçu ve piyadesinin akınını durdurmak için elinde bulunan bütün kuvvetleri kullanmaktadır.

Bütün cephe boyunca muharebeler

Berlin 20 (T.P.) — Bielgorod bölgesinde Alman tank kuvvetleri bir gün evvel başlamış olan taarruzlarını muvaffakıyetle devam ettirmişler ve Sovyet muhafaza teşkillerinin arkalarındaki muvasala hatlarına nüfuz etmişlerdir. Bolşevik kuvvet grupları yeniden çevrilmek üzeredir. Burada ne kadar çetin surette savaşılmakta olduğunu şundan anlamak kabildir ki, bir Alman teşkili son iki gün zarfında 200 Sovyet tankının tahrib edildiğini haber vermektedir.

Roslawl'dan Moskovaya götüren otomobil yolunun cenub ve şimalinde, Ruslar tekrar büyük piyade ve tank kuvvetlerile taarruza geçmişler ve bu taarruzları da kuvvetli topçu ateşi ve müteaddid savaş uçaklarile desteklenmişlerdir. Kâh bir tarafın, kâh öbür tarafın lehine cereyan eden savaşları müteakib, akşam saatlerinde tekmil Alman müdafaa sistemi gene Alman piyadelerinin sağlam surette elinde bulunmakta idi.

Smolensk'ten Viazmaya götüren otomobil yolunda da Bolşevikler yeniden taarruzlara girişmişlerse de burada da tamamen püskürtülmüşlerdir.

Kebek'te verilen kararlar

(Baştarafı 1 inci sahifede)

di surette nazarı itibara alınacağı aşikârdır.

Bütün hükûmetlerin toprak talebleri nazarı itibare alınacağından Rus ve Çin hükûmetleri ile görüşülmeden ve menfada bulunan hükûmetler hazır bulunmadıkça hududların tashihi meselelerinin görüşülmiyeceği teyid edilmektedir. Çünkü bütün bu hükûmetlerin toprak taleblerinin nazarı itibara alınması lâzımdır. Kaydedildiğine göre Rusya esirlardanberi Atlantikde bir mahreç edinmeği arzu etmekte ve Çin'in Çunking Formos gibi bazı topraklarda talebleri bulunmaktadır.

Bir Amerikan gazetesine göre verilen kararlar

New-York 20 (a.a.) — Boston Monitor gazetesinin bildirdiğine göre Quebec konferansında askerî mahiyette verilen kararlar şunlardır:

1 — Pek yakında Avrupa kır'asında bir veya bir kaç cephe açılacaktır.

2 — Harbin Avrupa sahasındaki hareketlerinin idaresi için bir İngiliz - Amerikan - Fransız yüksek kumandanlığı kurulacaktır.

3 — Birmanyaya karşı yakında karadan ve denizden yapılacak bir taarruz ihtimali derpiş olunacaktır.

4 — Çine yardım edilecektir.

Siyasî sahaya gelince, konferans azası işgal edilecek olan İtalyada Müttefiklerin bir askerî hükûmet kurmalarına karar vermiştir. Bu hükûmet sonradan işgal edilecek topraklar için bir nümune olacaktır.

Bir İngiliz askerî heyeti Washington'a gitti

New-York 20 (a.a.) — Japonyaya karşı ileride yapılacak hareketlerde İngilterenin iştiraki şekillerini incelemek üzere bir İngiliz hava ve deniz heyeti Washington'a gelmiştir. Bu heyet Birleşik Amerikadaki tetkiklerini bitirdikten sonra şimal Afrikayı da gezecektir.

İngiliz İstihbarat Nazırının beyanatı

Quebec 20 (a.a.) — Quebec konferansı sona ermek üzeredir. İngiliz İstihbarat Nazırı Mr. Bracken gazetecilere beyanatta bulunmuştur. Mr. Bracken'in bildirdiğine göre, Quebec konferansından sonra neşredilecek beyannamenin bizzat Staline tebliğ edilmesi muhtemeldir. Mihverin harbe devam etmeleri için ahalisi üzerine tazyik icra etmek suretile yaptığı büyük propagandaya son vermek ve Stalinin imzasını almak üzere Mr. Eden'in Rusyaya gideceğine muhakkak nazarile bakılmaktadır. Quebec beyannamesinin, Anglo-Amerikanlara teslim olması için Alman milletine hitab etmek suretile Casablanca konferansının tesirini kuvvetlendirmesi beklenmektedir. Aksi takdirde Almanyanın bütün büyük şehirleri tahrib edilecek ve bütün Almanya Müttefikler tarafından işgal edilecektir.

Mr. Bracken, batı Avrupaya çabuk ve dayanılmaz bir taarruz yapmak üzere hazırlanan plânların konferanstaki bütün delegeler tarafından tasvibinin ertesi günü gazetecilerle görüşmüştür. İngiliz İstihbarat Nazırının Avrupalı ve Asyalı Mihver mensubları arasında fark gözetmediği görülmüştür.. Mr. Bracken, sözlerine devamla demiştir ki:

«Bütün Britanya İmparatorluğunun kuvveti, Japonları mahvetmek işinde kullanılacaktır.. Yaptığımız harb, topyekûn bir harbdir. İngilizler, Japonya tamamile işgal edilmedikçe ve Japonlara müstahak oldukları ceza verilmedikçe silâhları elden bırakmıyacaklardır.»

Cordell Hull Quebec'e geldi

New-York 20 (R.) — Amerika Hariciye Nazırı Cordell Hull Hariciye Nazırlığı Avrupa işleri müsteşarı Mr. Dum ile beraber bugün Quebec'e varmıştır.

İtalya ne yapabilir?

(Başmakaleden devam)

rının bir ümidi de, Almanyada benzer bir kriz çıkarak orada da rejimin yıkılması ve yeni hükûmetle mütareke yapmıya Müttefiklerin razı olmalarıdır.

Fakat uzak olan bu ihtimalin ümid edilen neticeyi vermesi şüpheli sayılacağı gibi, arkası kesilmiyen bombardımanlara İtalyan halkının övünerek göğüs gerebileceğini temin etmek güçtür. Bu itibarla yarın takati kesildiği zaman İtalyanın yeni bir hükûmet değişikliğine baş vurması ve yurd anahtarlarını Müttefiklere teslim etmek istemesi hiç bir yerde hayretle karşılanmıyacaktır.

Yalnız, Sicilya hareketlerinin başından beri söylediğim gibi, böyle bir teşebbüse baş vurmakla İtalyan toprakları harbden kurtulmuş olamaz. İtalyanın harb dışına çıkabilmesi, Almanyanın harbedemiyecek bir hale gelmesine bağlıdır.

Bu düşünce ile silâhı elden bırakmadığı halde Badoğlio'nun sonuna kadar dayanabileceğini biz zannetmiyoruz.

NADİR NADİ

Fransada halktan silâh toplanıyor

(Baştarafı 1 inci sahifede)

de Margerie ve Georges Beaumarter isimleri de söylenmektedir. Margerie vaktile Berlin büyük elçiliğini ve Beaumarter de «Kredi nasyonal» in direktörlüğünü yapmışlardır.

Liege'de bir çarpışma

Berne 20 (a.a.) — Liege dolaylarında yapılan bir çarpışma sırasında Belçikalı vatanperverlerden mürekkeb bir grup 20 Alman askerini öldürmüştür.

Danimarkada büyük baltalama hareketleri olmuş

Londra 20 (a.a.)— Danimarkada sabotaj hareketleri o kadar fazla genişlemiştir ki, yalnız geçen çarşamba gecesi 60 fabrikada dinamitler patlamıştır. Odensee'de Danimarkalı sivil halk ile Alman askerleri arasında sokak muharebeleri olmuştur. Bu hareketlerden sonra Alman işgal makamları bütün bölgede örfî idare ilân etmişlerdir.

Baltacıların, İngiliz hava kuvvetleri tarafından indirilen Danimarkalı paraşütçülerle işberaberliği yapmakta oldukları sanılmaktadır.

Emniyet Sandığı müdürü Kâzım Görkay vefat etti

İstanbul Emniyet Sandığı direktörü ve eski İstanbul Defterdarı Kâzım Görkay müptelâ olduğu rahatsızlıktan kurtulamıyarak vefat etmiştir. Maliyecilerimiz içerisinde meslekî bilgisi, doğruluğu ile temayüz eden ve mesai arkadaşlarını ölçüsüz bir sevgi ile kendisine bağlamış olan merhum 327 senesinde Mektebi Mülkiyeyi ikmal ederek Maliye Nezaretine intisab etmiş ve Fransada meslek stajı yaparak uzun müddet Maliye Vekâleti teftiş heyetinde ve sırasile Devlet Demiryolları muhasebat ve malzeme dairesi reisliklerinde, İstanbul Defterdarlığında, Tapu, Kadastro umum müdürlüğünde, Kazanc vergisi temyiz komisyonu riyasetinde, İktısadi Devlet teşekkülleri tekaüd sandığı umum müdürlüğünde büyük bir vukuf ile vazifesini başarmış ve üç ay evvel tayin edildiği İstanbul Emniyet Sandığı direktörlüğünü ifa ederken memlekete hizmet edeceği bir yaşta mesai arkadaşlarını derin teessürlere boğarak irtihal eylemiştir. Merhumun cenazesi bugünkü cumartesi günü saat on iki buçukta Kadıköyünde Moda caddesinde Mühürdar tramvay durağında kâin 209 numaralı evinden kaldırılarak, cenaze namazı Osmanağa camiinde kılındıktan sonra Karacaahmeddeki aile mezarlığına gömülecektir. Merhuma Tanrıdan mağfiret diler ve ailesine samimi taziyetlerimizi sunarız.

Makarna fabrikalarının teklifi

Makarna fabrikaları kendilerine yeni mahsul verildiği takdirde, bu mahsulden yapılacak makarnanın piyasada 60 kuruşa kadar satılabileceğini temin etmektedirler.

Moskovadan Kanadaya yollanan mesaj

(Baştarafı 1 inci sahifede)

nın Müttefikler lehine çalıştığı ikinci şık lehine bir delil teşkil etmektedir. Bundan dolayı Almanya'ya karşı yapılacak taarruza gelecek baharda başlanması hiçbir müşküle rastgelinmeden düşmanı tamamile mağlûp etmeği temin edeceği teyid edilmektedir.

Bununla beraber, Rusların harb sefaletleri yüzünden milyonlarca kayıb vermeden bir kış daha geçiremiyeceklerini teyid ettikleri sanılmaktadır. Ayni zamanda, Rusların, harbin uzatılmasının kendi demiryolları ile çok yüklü olan diğer münakale vasıtaları üzerinde hasıl edeceği tesirler hakkında ısrar ettikleri zannedilmektedir.

Hava akınları

Londra 20 (B.B.C.) — Hava Nazırlığından bildirildiğine göre, dün gece İngiliz seri Mosquito uçakları Berlindeki askerî hedeflere taarruzda bulunmuşlardır. Bir uçağımız üssüne dönmemiştir.

Bugün öğleden sonra Micheli bomba uçakları Flessingue'deki uçak fabrikalarını bombardıman etmişlerdir.

İngiliz ve Amerikan hava kuvvetlerine mensub teşkiller dün ve bugün şimal Fransa ve Holandadaki Alman hava meydanlarını bombalamıştır.

Lipari ve Stromboli adaları işgal edildi

Cezayir 20 (a.a.) — Birleşik Amerika deniz kuvvetlerine mensub birlikler, faşist rejimi sırasında toplanma kampı vazifesini gören Lipari adalarile Stromboli adasını işgal etmişlerdir.

Müttefik hava ve deniz kuvvetleri cenub İtalyayı dövmeğe devam etmektedir. Bir haftadan fazla bir zamandanberi süren bu müşterek taarruz o kadar tahrib edici olmuştur ki, Mesina boğazının 30 kilometre yakınında bulunan Reggio şehrinin tahliyesi zorunda kalınmıştır.

Alman ordusunun, yorgun ve bitkin halde ancak 30,000 kişi tahliye edebilmeğe muvaffak olduğu bildirilmektedir.

Bombardımanlar yüzünden şimal İtalyada bütün münakale ve muvasala hatları tamamile bozulmuştur.

Napoli cenubunda Foggia ile Salerno ve Cotrone limanı, Müttefik hava kuvvetleri tarafından bilhassa şiddetli akınlara hedef tutulmuştur. Bu akınlarda 44 düşman uçağı tahrib edilmiştir. Bizim 17 uçağımız kayıbdır.

İtalyan tebliği

Roma 20 (a.a.) — Bizerte limanındaki düşman gemi toplulukları Alman bomba uçaklarının taarruzuna uğramıştır. 11 büyük gemiye isabetler kaydedilmiştir. Kuvvetli bir himaye altında uçan düşmanın 4 motörlü uçak teşkilleri dün Vezuv kraterinin etrafına, Avellino eyaleti arazisine, Salerno ve Foggia'ya taarruz ederek bu iki şehirde mühim tahribat husule getirmişlerdir. Şiddetli ve mükerrer çarpışmalara girişen hava müdafaa bataryaları ile İtalyan - Alman avcıları 44 düşman uçağı düşürmüşlerdir.

Romanın açık şehir olmasına dair teklif Washingtonda

Washington 20 (a.a.) — Hariciye Nazır vekili Mr. Sumner Welles bugün şöyle demiştir:

«—Hariciye Nazırlığı, Romanın serbest şehir haline getirilmesi arzusunda bulunduğu hakkında İtalya hükûmetinin dileğini bildiren bir nota almıştır. Şimdiye kadar yalnız söz sahasında bulunuyoruz. Romanın gerçekten açık şehir haline getirilmesi hususunda alınan tedbirleri gösterir mahiyette İtalyan hükûmetinden bize hiç bir haber gelmemiştir.»

Afrikadaki Sömürgeler

(Baştarafı 1 inci sahifede)

leri idare edecek hükûmete nezaret etmesi bahis mevzuudur.

Suriye hakkında Times'in bir makalesi

Londra 20 (a.a.) — Times gazetesi başmakalesinde, Suriye Cumhur Reisliği için yapılan intihabatı 1941 de Lübnan ile Suriyenin kendi hükûmetlerini kendilerinin kurmalarına dair İngiltere hükûmetile Hür Fransanın yapmış oldukları vaidin birinci merhalesinin tahakkuku olarak göstermektedir.

Times yazısına şöyle devam ediyor:

«İngiliz siyasetini idare edenler son senelerde Ortaşark memleketlerinde millî hareketleri inkişaf ettirmek hususunda bu memleketler halkına cesaret ve ümid vermeği ve mes'ul millî parti şeflerile işbirliği yapmağı muvafık görmüşlerdir. Suriyenin tam bir şekilde istiklâlinin temini ancak sulhtan sonra kabil olabilecektir. Zira, şimdiki vaziyet manda müddetinin bitmesi üzerine alâkalı devletler arasında yapılan bir anlaşmadan başka bir şey değildir. Fakat Suriyeliler şimdi, Arab birliği meselesinin daha ziyade ümid verici bir şekil aldığını görebileceklerdir.»

Almanlar hava taarruzlarına karşı yeni bir silâh buldular

Berlin 20 (T.P.) — Alman Propaganda Nazırı Dr. Göbbels, haftalık «Das Reich» mecmuasında «Harb realiteleri» başlığı altında yazdığı bir makalede ezcümle şöyle demektedir.

«Halledilemiyecek hiç bir güçlük tasavvur edilemez. Biz gece gündüz çalışarak, ordumuzun silâhtan mahrum kalmamasını temin etmekteyiz. Düşman şehirlerimize ve ahalisine sefalet ve felâket yağdırabilir. Fakat bir gün bu da nihayete erecektir. Düşmanın hava taarruzlarına karşı yeni bir silâh imal edilmektedir. Gece ve gündüz sayısı belli olmıyan eller bunları imal etmektedir. Kendimizi uzun bir sabır devresine ithal ettik, fakat bunun mükâfatını göreceğiz.»

Kafkasyada kıtlık

Bükreş 20 (T.P.) — Kafkasyada kıtlık olduğundan Sovyet esirleri bahsetmektedir. Giyim eşyası ve ayakkabı darlığı da çok artmıştır. Şehirlerde hayat pahalılığı muttasıl yükselmektedir. Meselâ Tuapse şehrinde bir litre süt 100 ruble, bir kilo iç yağı 600 ruble, bir tek yumurta 15 rubleye satılmakta imiş.

Hazin bir teşekkür

Yapılan bütün ihtimam ve tedavilere rağmen aylardanberi muztarib bulunduğu hastalıktan kurtarılamıyarak 18 ağustos 943 günü pek genç yaşta üfulü ile bizleri ve kendisini sevenleri derin acılar içinde bırakan evimizin neş'esi, ışığı sevgili Hüsnüan Taştan artık ebedî istirahatgâhına tevdi edilmiş bulunuyor.

Hastalığı esnasında çok değerli alâkalarile yüksek ihtimam ve şefkatlerini ibzal eden bütün sayın hekimlerimize ve bu ıstırablı günümüzde acılarımızı kalbden paylaşmak lütfunda bulunan bütün kendisini sevenlere sonsuz şükran ve minnetler. Gitti artık hüsnü anım şevkimiz söndü (1943).

Annesi: Hacer Naciye
Kocası. Dr. Abdülkadir Taştan
(Dz. Hst. Asabiye müt.)

***

Kıymetli, müşfik zevcim ve babam Celâl Ateş'in ani, hazin ölümü dolayısile telgraf ve çelenk göndermek suretile büyük acımızı paylaşmak lütfunda bulunan Basın ve Yayın U. Müdürü sayın Selim Sarpere, diğer muhterem mesai arkadaşlarına, çelenk göndermek, cenazeye gelmek suretile yakınlık gösteren İstanbul Basın Birliğine, Bakırköy Barut fabrikası müdürü sayın albay İhsan Yavuzerin yüksek fedakârlıklarına, fabrika erkânile Bakırköy Halkevi mensublarına ve diğer aziz dostlarımızın candan yakınlığına bizzat teşekküre büyük acımız mâni olduğundan muhterem gazetenizin tavassutunu rica ederiz.

Eşi: Meliha Ateş, kızı: Ayten Ateş

***

Eşim, hemşiremiz sevgili Ragibe Delibaşın cenaze merasimine bizzat iştirak etmek, telgraf ve mektub göndermek suretile dinmez acımızı paylaşan bilcümle akraba, hemşeri, arkadaşlara ve bugünümüzde bize yakınlık gösteren muhterem zevata, matbuatımızın gösterdiği pek nazik alâkaya karşı ayrı ayrı teşekkür etmeğe teessürümüz mânidir.

Şükranlarımızın arzına muhterem gazetenizin lûtufkâr tavassutunu rica ederiz.

Eşi: Cemal Refik Delibaş, ağabeyleri: Cemil Şensoy, Naci Şensoy ve kederli ailesi

Çalakalem

Siyasetten başka her şeyden bahseden bu haftalık gazetenin ikinci sayısı güzel resimler, zengin mündericat ve meraklı romanlarla çıkmıştır. Tavsiye ederiz.

Ölüm

Hudud ve Sahiller umum müdürlüğünden mütekaid Ferik Rifat Paşanın oğlu doktor Salâhaddin Emil tutulduğu hastalıktan kurtulamıyarak dünkü cuma günü vefat etmiştir. Cenazesi bugünkü cumartesi günü Aksaray caddesindeki evinden kaldırılarak namazı Valide camiinde kılındıktan sonra Sarıyerdeki aile mezarlığına gömülecektir. Tanrı rahmet eylesin.

Hadiseler Arasında

FELEK

«— Mes'uliyet kabul etmem!»

Müdürlerinin çoğu dostumuz olan bir idarenin aksaklıklarından bahsetmek adama hüzün veriyor, bahsetmemek işimizi yapmamak olacak diye tasaya düşürüyor. Ben ikisi ortasını bulup kimseyi incitmeden işi incelemeğe çalışacağım:

Lâkırdı mabeynimizde, tramvaylardan bahsetmek istiyorum. Bize derler ki:

— Mevzu bitince tramvaylara, Belediyeye, Sular İdaresine, Telefona, Elektriğe çatarsınız. Başka şeylere baksanız a. Gerçi yalan değildir. Ancak bektaşinin:

— Ümmeti Muhammed bir ben miyim? Onu da başkası öpsün! dediği gibi bir ümmeti Muhammed biz miyiz? Bizim görmediğimiz, yazmadığımız şeyleri de başkaları görüp yazsın. Daha önemli kalemler yok değil ya!

Zaten mesele «neden falan şeye ilişip filâna ilişmediğimiz» değil, ilgiştiklerimizde haklı olup olmadığımızdır. Öğreniyoruz ki: Tramvay İdaresinin fen heyeti rayların eskimiş olduğunu ileri sürerek tramvayların ön sahanlığında dörtten fazla adam bulundurulmamasını, aksi takdirde mes'uliyet kabul edemiyeceğini bildirmiş. Bu «mes'uliyet» kabul etmemek» kaygusu kayışın kopmasındanberi beliren bir tasadır. Ben bu kayış bahsinde bir tek satır yazı yazmadım. Çünkü hâdisenin unsurlarını bilmiyordum. Yalnız bir noktaya takıldım. Kazaya uğrıyan arabanın frencisi neden fren yapmadı? Ve kaza seferi esnasında yanında başka birisi varmış, belki de lâkırdıya tutmuş, buna neden müsaade edildi? Rivayete göre bu biçare frenci yaşlı bir adammış. Tabiî ansızın olan kazada vazifesinin icabını derhal yapacak bir refleks sür'atine malik değilmiş. Bu ihtiyar adam neden orada kullanılıyordu? Neyse bunu geçelim de gelelim tramvay bahsine. Sormak lâzım değil mi? Vaktile:

— Tramvaylar hızlı gitsin, çok yolcu taşısın. Durakları kaldıralım! diye verilen karara acaba bu fen heyeti itiraz etti miydi? Doğrusunu isterseniz tramvay, elektrik, hattâ benzerleri olan müesseseler ne kuştur, ne devedir. Yani ne resmî müessesedir, ne ticarî müessesedir. Birincinin ağırlıklarını ve ikincinin hafifliklerini nefsinde toplamış idarelerdir. Bütçesine belediye karışır, teşebbüslerine nafia karışır. seyrü seferine polis karışır, kendi işine en az kendi karışır. Ben işi yakından mütalea ettiğim zaman bu müesseselerde iki eksik şey gördüm: Birisi salâhiyet. Büyük büyük umumî hizmetleri omuzlarına almış olan bu idarelerin salâhiyetleri pek dardır. En küçük işlerini uzun uzadıya istizanlarla, suallerle, cevablarla yapabilirler. Buna mukabil benim gibi önüne gelen adam bunların işlerine burnunu sokar. Halbuki bunlar hususî şirketler iken başlarında her şeyi yapmıya salâhiyetli müdürleri vardı. Bir kere bu zâfı velevki bir kısım makam ve erkânın salâhiyetlerini ellerinden almak pahasına da olsa ortadan kaldırmalı ve bu idarelere tam kudret ve salâhiyet vermeliyiz.

İkinci şey, takib fikri eksiktir. Bu da birincinin mantıkî neticesidir. Bugün verilen bir karar, yarın ihmale uğrar. Müstahdemin işi ciddî tutmaz. Kararlar zamanla kuvvetini kaybeder, hattâ tatbiki yer yer değişir. Meselâ: Tramvaylara arkadan binip önden inme usulünün yegâne tatbik edildiği yer Eminönü terminosudur. Başka yerlerde bu usule riayet edilmez. Biletçilerin halka karşı muamelesi hususî şirket zamanındakine nazaran yüzde yüz sertleşmiş, kabalaşmıştır. Vatmanların arabaları sevkü idaresi son derece dürüşt bir hal almıştır. Halk inerken, binerken dikkat etmeden araba çekmek ahvali âdiyeden olmuştur. Kontrol memurlarının vazifesi yolcuların rahatını ve idarenin umumî nizamını korumak olmalı iken onlar yalnız biletçilerin ve yolcuların hırsızlıklarını önlemeyi iş edinmişlerdir. Arabalar belediye nizamlarına taban tabana zıd şekilde ağzına kadar doldurulmakta, az araba ve personel ile çok hasılat yapmak istiyen idare de bundan memnun olmaktadır. Acaba fen heyeti buna karşı ses çıkarmaz mı? Hususî şirketin elinde iken bu gibi halleri nizamlara aykırı gördüğü için aslan kesilenler şimdi,

«— Tramvay bizimdir» diye aldırış etmemekte, hulâsa bir gevşeklik, bir âvârelik hüküm sürüp gitmektedir.

Bence bütün bu işleri ciddî surette gözden geçirmek lâzımdır. Gerçi bu yorucu, bu yaz günlerinde terletici bir şeydir ama, yapılması zaruridir. Yoksa fen idaresinin:

— Ben mes'uliyet kabul etmem! demesile tramvay işleri halledilmez. Zaten bütün işlerimizde biz:

— Ben mes'uliyet kabul ederim! diyen diri, dinamik bir idare ve bir zihniyet istiyoruz. Biz değil, dünya böyle düşünüyor.

B. FELEK

Mes'ud bir doğum

Sümerbank Zeytinburnu Çimento fabrikası işletme şefi Niyazi Akyörüğün dün sabah bir erkek çocuğu dünyaya gelmiş, Hakan Akyörük ismi verilmiştir. Yavruya uzun ve mes'ud bir ömür diler, anne ve babasını tebrik ederiz.

Mebrure Sami KORAY
GÖNÜL CEHENNEMİ

Talihleri birbirine düğümlenmiş nasibsiz varlıkların iç cehennemini, engin bir duygu ve duyuruş çağlayanile anlatan bu eser, yaşanmış bir aşk ve bir aile faciasını bütün acılığı ile safha safha gözlerimizin önüne sererken, seçkin romancı MEBRURE SAMİ KORAY'ın san'at kudretini bir kere daha abideleştirmektedir.

Muharrir, mahkeme dosyalarına geçmemiş, hiç kimse tarafından bilinmemiş çifte bir cinayetin azabını taşıyan kahramanını, akıcı ve heyecanlı bir üslûbla dile getirmektedir. «GÖNÜL CEHENNEMİ» edebiyatımızın en üstün romanlarından biridir.

300 SAHİFE — 150 KURUŞ

REMZİ KİTABEVİ

Topuzun Kısmeti

Yazan **Mahmud Yesari**

No. 27

Vahan — Bir bira içmezsiniz?

Topuz — Köpüklü su mu?

Koço — Düziko içelim vire... Kef oluruz.

Topuz — O da ne ki?

Vahan — Rakı..

Topuz — Irakı mı? Bırah! Balıhpazarındaki meyhanalarda içup devrilenleri biliyim!

Vahan — Rakı çarpar. Bira, hafiftir. (Dışarıya seslenir:) Anastasya... Anastasya... Bize bira getir. Biraz meze de yap!

Topuz — Hava soğuh amma, burası sıcah! Anlamirim gurban, burası nasıl ısını?

Vahan — (Radyatörü gösterir:) İşte bu borular ısıtıyor.

Topuz — Onun ateş neresinde yaniy?

Vahan — Ateş yok. İçerisinden su geçiyor.

Topuz — Su ısıtır mı ki?

Vahan — Su, sıcaktır, ısıtır.

Topuz — Su, nerede ısını?

Vahan — Aşağıda ocak vardır.

Topuz — Bunların birine aklım ermiy. Beyoz dolab var, o da, içine ne gonursa soğutiy.

Vahan — O da, başka bir icaddır, beyzadem.

Topuz — Yine dilin garışdı, dorgu gonuş deyim saha!

(Anastasya, bir tepsi içinde iki şişe bira, mezelerle girer.)

Anastasya — Daha erken kale! Haci Beyi beklemiyeceksiniz?

Vahan — Nerede ise gelir.

Topuz — Hacı Bey, nereye gitti ki?

Vahan — Belli olmaz. Onun işleri çoktur.

(Anastasya, sofrayı düzeltir.)

Koço — Anastasyamu, bana da bir küçük sise düziko getir.

Anastasya — Düzikosuz da yapamazsın.

Koço — Hık!

Anastasya — Aman hıçkırığın tutmasın. (Çıkar.)

Vahan — (Biraları açar, bardaklara doldurur.) Haydi şerefe!

Topuz — (Bardağı alır, içer:) Bu, hoşuma gidiy. (Elile meze alır.)

Vahan — Çatal kullanınız, el ilen yenmez.

Topuz — Elim, heye yarayah ki?

Vahan — Gören, ayıblar.

Topuz — Bunda bir götülüh yoh ki..

Vahan — Çatala alışınız.

Topuz — Elimden kayiy.

Vahan — Yavaş yavaş alışırsınız.

Topuz — Damağıma batıy.

Vahan — Ağzınızın içine sokmayınız, dudaklarınıza götürünüz.

Topuz — O zaman da yemek dökülüy.

Vahan — Yemeğe iyice batırırsanız dökülmez.

Topuz — Batırırken yemek kaçiy.

Vahan — Biraz dikkat ederseniz, bir şeycik olmaz

Topuz — Ula, yorgunluh be!

Vahan — He, ogıdar yorgunluğa da katlanacaksınız.

(Anastasya, elinde bir küçük şişe rakı ile girer.)

(Telefon çalar.)

Vahan — Telefon çaloor. Aceb kimdir? (Kalkar, çıkar.)

Topuz — Yine ne zırliy?

(Anastasya, şişeyi masaya bıraktıktan sonra, çıkar. Çok geçmez, Vahan girer.)

Vahan — Hacı Bey telefon ediyor. Ne yapıyorsunuz? Arayan, soran oldu mu? diye soruyor. Birazdan gelecekmiş.

Topuz — Ben o mekeneyi biliyim, bakkal Sabit efendinin dükkânında da vardı. Siz gonuşisiniz amma, ben gonişamirim.

Vahan — Örgenirsen kolaydır.

Topuz — Sesi, nası geliy?

Vahan — Sesi, teller getiriyor.

Topuz — Ahlım ermiy. (Birasını içer.)

Vahan — He, kolay akıl irecek şey de değildir.

Topuz — Hep evde otururiz, gurban, neye çıhup gezmiriz ki?

Vahan — Dışarısı soğuk. Sıcak sıcak oturooruz, fenadır. Canın gezmek istoor?

Topuz — Ben soğuğa alışgınım. Balıhpazarında olsaydım, gufe sırtımda goşmadığım yer galmazdı.

Vahan — Bırak Balıkpazarını şindik. Unut.

Topuz — Nası unuturum ki? Bakkal Sabit efendi, bakkal Agapyadi, salamuracı Ağya, Meyhanacı dohtor, balıhcı Kirkor, manav Süleyman, kahveci Gaffar ağa, tütüncü Hurşid, nalbur Avadis, işkembeci Çahirof, mezeci Salamon, hepsi beni arar sorarlar. Belkelim Hanife Hanım da aramıştır. Onun parasını götürüp verelim.

Koço — Hık!

Vahan — Para, senindir beyzadem. Piyangodan sana çıkmıştır. Senin kısmetindir.

Topuz — Parasını ben vermedim ki..

Vahan — Vermedin amma, hediye etmiş. Hediye, geri çevrilir hiç?

Topuz — Hanife Hanım, zengin değil ki... Evini biliyim, iki gatlı güççüh bir ev.. Ben parayı nideceğim? Elim, golum dutuy, çalışırım.

Koço — Hık (rakısını içer.)

Vahan — Bırak boş lâkırdıları. Sizin, helâl paranızdır. Acep götürsen, Hanife Hanım, kabul eder, dersin? (Topuzun bardağına bira doldurur:) Sen iç, keyfine bak. Böyle şeyler düşünme. Bak şunun şurasında yan gelmiş oturmuşuz. Hiç bu rahat tepilir?.. Daha dur, ne yaptık ki? Seni ilen gezmelere gideceğiz.

Topuz — Nereye gideceğiz ki?

Vahan — Sorduğun şeye bak. Gidecek yer mi yok? Havalar, göz açdırooor? Yağmurdu, tipi idi, kasup kavuroor.

Topuz — (Yavaş yavaş keyif olmaktadır:) Yaz gelende mi çıhacağız baba? Evde adam gufleniy!

Vahan — Çok sıkıldınsa çıkarız. Hacı Bey, gelsin hele.

(Rükneddin girer.)

Vahan — Buyursunlar Hacı Beyim.

Rükneddin — Maşallah, sofrayı kurmuşsunuz.

Vahan — Musadenizle hafiften çakışdırooruz. Hasan Beyin, evde canı sıkılıyor.

Rükneddin — (Topuza yaklaşır:) Nasılsın, canım ciğerim?

Topuz — Eh iyiyim işte.

(Arkası var)

RADYO

Bugünkü Program

7,30 Program
7,32 Jimnastik
7,40 Haberler
7,55 Müzik (Pl.)

★

13,30 Program
13,33 Müzik (Pl.)
13,45 Haberler
14,00 Şarkılar (Pl.)
14,15 Marşlar (Pl.)
14,35 Dans mü. (Pl.)

★

18,00 Program
18,03 Çocuk kulübü
18,45 Dans orkes.
19,30 Haberler
19,45 Serbest zaman
19,55 Fasıl heyeti
20,15 Rad. Gazetesi
20,45 Şarkılar
21,00 Evin saati
21,15 İstekler
21,30 Derdleşme
21,45 Salon orkes.
22,30 Geçmiş gün
22,35 Haberler
22,50 Kapanış

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2					■				
3				■		■			
4									■
5			■					■	
6							■		
7							■		
8		■		■	■	■			
9									

Soldan sağa:

1 — Sihir vasıtası ile emri altına almak. 2 — Şerifelerden gelen ses, çocuk veya akılsızların hâmi ve vekili. 3 — Fikir ve mütaleayı göstermeğe vesile olur, bir emir. 4 — Bir cins peynir. 5 Bir renk, yadeden. 6 — San'at ve meşguliyet bildirir, karın doyurur. 7 — Eski ve kıymetli, bir soru eki. 8 — Bülbülün çektiği onun belâsıdır. 9 — Bir vilâyetimiz halkından.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Civarında eski eserler bulunan bir kasabamız. 2 — Eziyet ederken. 3 — Tabanvay yolcusu, bozkır. 4 — Şeref ve şan, yüksek rütbeli memurları - mızdan. 5 — Bir hayvan. 6 — Ömrümüzün büyük bir kısmının geçirdiği yer, elbisenin bir yeri. 7 — Kazılan yerden çıkar, bir edat. 8 — İnsanın iftihar ettiği şey, sebeb. 9 — Bir cins toprak, muayyen bir hastalığa karşı kendisini az çok sigorta etmiş olan.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	T	U	L	U	M	B	A	C	I
2	A	C	U	Z	E	■	L	E	S
3	T	■	G	A	Y	D	A	■	I
4	B	İ	A	T	■	İ	T	E	N
5	İ	S	T	A	N	B	U	L	■
6	K	A	■	N	E	D	R	E	T
7	A	B	A	■	D	İ	K	■	E
8	T	E	L	■	E	R	A	T	■
9	■	T	A	S	N	İ	■	A	R

BORSA

İstanbul Borsasının 20/8/943 fiatları

		Kapanış
Londra	— 1 Sterlin	5,22
New-York	— 100 Dolar	130,50
Cenevre	— 100 İsviçre Fr.	30,3255
Madrid	— 100 Pezeta	12,89
Stockholm	— 100 İsveç Kr.	31,1325

ESHAM VE TAHVİLÂT

%7 1943 Sıvas - Erzurum 2-7	19,98
%7 Birinci tertib Millî Müdafaa	20,24
Anadolu Demiryolu 1-2	42,90
Aslan Eskihisar Müttehid Çimento ve Su Kireci Şirketi hisse senedi	5,20
İttihad Değirmencilik Şirketi hisse senedi	22,75

Dr. İHSAN SAMİ

Gonokok aşısı

Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşıdır. Divanyolu Sultanmahmud türbesi No. 113

İş arıyorum

Eski ve yeni yazıyı okur yazar, hususî bir müessesenin telefon ve yazı işlerini yapabilecek bir Türk bayan, aynı zamanda kalabalık olmıyan bir ailenin ve yahud birkişinin ev işlerini yapabilir.

Müracaat: Kurtuluş Azak sokak No. 20 Havva

Dr. Alber Kutiel

(Katiel)

Konya askerî cildiye ve zührevîye hastanesinden ayrılmış ve Karaköy Necatibey caddesi No. 43 muayenehanesinde hastalarını kabule başlamıştır. Tel: 49009

TİCARET OFİSİ Umum Müdürlüğünden:

Ofisimiz tarafından

AYÇİÇEĞİ ve SUSAM KÜSPELERİ

satışa çıkarılmıştır. İhtiyaç sahiblerinin Ofisimize müracaatleri ilân olunur. Adres: İstanbul Bahçekapı yeni Valide han kat 5 Telefon 24236 - Telgraf: Tarfo

KİRALIK KÖŞK

Hem sayfiyelik, hem kışlık Bebekte Amerikan Kolleji kapısı yakininde 104 numaralı Beyaz Köşk mobilyalı olarak kiralıktır.

İstiyenlerin öğleden sonraları 4 ten itibaren 36-56 ya telefonla müracaatleri

Sahib ve Başmuharriri
Yunus Nadi ABALIOĞLU
Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN
Cumhuriyet Matbaası

Kadıköy İNCİ Gazinosunda

Müzeyyen Senar

PROGRAMI: 22 Pazar gecesi — 24 Salı gecesi. 27 Cuma gecesi — 30 Pazartesi gündüz

Bu konserlerden sonra MÜZEYYEN SENAR İzmire gideceğinden ve orada uzun müddet kalacağından bu konserleri kaçırmayınız.

Her pazar saat 16 dan 21 e kadar MUALLÂ.

Her pazartesi ve perşembe akşamları

SUAD GÜN KONSERİ

DENİZYOLLARI İŞLETMESİ KOOPERATİF Şirketi İdare Meclisinden:

Mıntaka Ticaret Müdürlüğü tarafından vaki davet üzerine istihlâk kooperatifince yapılan içtimada: İstihlâk kooperatif birliği teşekkülü hususunda bir ruzname hazırlanmıştır. Bu itibarla 3 eylûl 1943 tarihine tesadüf eden cuma günü saat 10 da Tophanede Devlet Denizyolları Muhasebe salonunda fevkalâde olarak umumî heyetin toplanması icab edeceğinden mezkûr gün ve saatte ortakların hazır bulunmaları rica olunur.

RUZNAME:

1 — Teşekkül edecek istihlâk kooperatif birliğine aza tayin edilmesi.

2 — Birlik murahhaslarının seçimi: Her yüz ortak için bir mümessil seçilmesi, yalnız kooperatifin ortak adedi her kaça baliğ olursa olsun 10 dan fazla mümessil seçilmemesi.

3 — Statülerin bir tipe bağlanması için idare meclisinin teşebbüste bulunması.

Yoksul İlkokul Çocuklarına Yardım Cemiyeti

Sarıyer şubesi adına: BU AKŞAM

Büyükdere Beyazparkta Sabaha kadar KIR EĞLENCESİ

Büyük san'atkâr **SAFİYE** ve arkadaşları KONSERİ

ZATİ SUNGUR ve esrarlı hünerleri Varyete — Komedi — Hediyeli dans müsabakası — Londra barı caz heyeti

Dikkat: Pazar günü gündüz MÜZEYYEN SENAR ve arkadaşları konseri

---

Nakliyat yaptırılacak

Toprak Mahsulleri Ofisi Umum Müdürlüğünden:

Aşağıda yazılı mahallerdeki hububat Nafia icaresince tesbit edilen miktara göre benzin ve seferde üç buçuk ton taşımak kaydile, katedecek hergün on beş bin kilometre için iki lâstik hesabile taşınacak mala göre tutarı lâstik verilmesi kaydile karşılarında yazılı mahallere nakli işi açık eksiltmeye konulmuştur. Bu yerlerin her biri ayrı ayrı ihale olunabileceği gibi birkaçı bir müteahhide verilebilir. Eksiltme 23/8/943 günü Ankarada Toprak Mahsulleri Ofisi Alım Müdürlüğünde müteşekkil Komisyon tarafından yapılacaktır. Talib olanların muvakkat teminat olarak bin liralık depozito akçelerile birlikte ayni gün saat 15 te Komisyona müracaat etmeleri. Daha evvel tafsilât almak istiyenlerin de hergün Alım Servisine başvurmaları.

Hububatın bulunduğu mahal	Naklolunacağı mahal
Bolvadin	Çay
Emirdağ	Çay
Mahmudiye	Eskişehir
Mihaliççik	Sarıyer
Seyidgazi	Eskişehir
Sivrihisar	Biçer
Obruk	Konya
Cihanbeyli	Sarayönü
Kuluköy	Sarayönü
Beyşehir	Konya
Seydişehir	Konya
Bozkır	Konya
Ermenak	Karaman
Karapınar	Ereğli
Zıvarak	Meydan

(8096)

HİKMET FERİDUN

Holivud'da 300 Gün

Stüdyoya nasıl girilir; Holivuddaki Türkiyeliler kimlerdir? İzmirli stüdyo müdürünün memleket hasreti. DOROTHY LAMOUR'un vücud makyajı nasıl yapılır? Holivud'un en güzel kadını güzelliğini nasıl muhafaza ediyor gibi birçok yazılarla çıkan bu kıymetli eseri bu sayısından başlıyarak da takib edebilirsiniz.

6 ncı forma bugün 4 renkli bir kapak içinde güzel resimlerle çıktı.

Yüksek Deniz Ticareti Mektebi Müdürlüğünden:

Eşyanın cinsi	Miktarı aded	Muhammen Fiatı	Tutarı Lira	Muvakkat T. Lira K.	İhale gün ve saati
Yün battaniye	52	32	1664	124,80	23 ağustos 943 Pazartesi (saat 14)
Karyola	26	46	1196	89,70	23 ağustos 943 Pazartesi (saat 15)

1 — Mektebimiz için satın alınacak cins ve miktarı yukarıda yazılı 2 kalem eşya açık eksiltmeye konmuştur. Eksiltme, yukarıda gün ve saatlerde mekteb müdürlüğünde toplanacak satınalma komisyonunca yapılacaktır.

2 — Bunlara aid şartname ve nümuneleri görmek istiyenler mekteb muhasebesine müracaat etmelidirler. Eksiltmeye iştirak edeceklerin 2490 sayılı kanunun ikinci, üçüncü maddelerindeki vasıfları haiz ve Ticaret Odasının 1943 belgelerini hâmil olmalar lâzımdır.

3 — Muvakkat teminatın teslim yeri İstanbul Yüksek Mektebler muhasebeciliğidir. Taliblerin muvakkat teminat makbuzları veya banka mektublarile yukarıdaki gün ve saatlerde komisyona müracaatleri. (7736)

Fırsatlı Satış

Avrupaya gidecek kibar bir aileye aid kıymetli İran halıları Sandal Bedesteninde teşhir edilmektedir. Satış 26 ağustos perşembe günü saat birde yapılacaktır.

Devlet Demiryolları İkinci İşletme Müdürlüğünden:

Aşağıda mevki ve Km.leri yazılı balastlar hizalarında gösterilen gün ve saatlerde sıra ile ihaleleri yapılmak üzere kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmıştır. Eksiltme Ankara istasyonunda ikinci işletme binasında toplanacak komisyonda yapılacaktır.

İsteklilerin nizalarında miktarları yazılı muvakkat teminatlarile kanunî vesaik ve tekliflerini havi zarflarını eksiltme saatinden bir saat evveline kadar Komisyon Reisliğine vermiş olmaları lâzımdır. Şartname ve mukavele projeleri İşletme komisyon kaleminden parasız verilmektedir (8238)

Yeri ve Km.leri	Toplama kırma balast miktarı M3.	Beher M3 nin muhammen bedeli Krş.	Muvakkat teminat Lira K.	İhale günü ve saatleri
Irmak - Zonguldak hattı Km. 129 + 500 Apsarı - Ildızım istasyonları arası	5000	400	1500,00	7 eylûl 943 Salı saat 16
Irmak - Zonguldak hattı Km. 164 + 700 Şumucak - Kurşunlu istasyonları arası	3000	400	900,00	7 eylûl 943 salı saat 16.30

Trakya Sarayının Meşhur Balçık Hayvan ve Emtia Panayırı

Her sene olduğu gibi bu sene de Ağustosun 31 inci günü açılacağı ilân olunur. 8154

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Muhammen bedeli 130000 (yüz otuz bin) lira olan 50 ton İngiliz beziri 2/9/1943 perşembe günü saat 15.30 da kapalı zarf usulile Ankarada İdare binasında toplanan Merkez 9 uncu Komisyonca satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 7750 (yedi bin yedi yüz elli) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14.30 a kadar adı geçen Komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 2 lira mukabilinde Ankarada Merkez veznesinden, Haydarpaşada H. Paşa veznesinden temin olunur. (8108)

ACELE SATILIK

Suadiyede eski Buket park, yeni Nur Park Bizim Sinemada mevcud tiyatro sahnesi, tahta perdeleri, camekânlı daire, bar Amerikan, tablo, şemsiyeler, masalar vesaire acele satılıktır. Sinema ve tiyatro olarak fevkalâde iş gören bu bahçenin kuntratı da eşyaları alana devrolunacaktır Tel: 69063.

Prof. Dr.

SÜREYYA HİDAYET

SERTER

Vazifesinden dönmüş ve hastalarını Cağaloğlunda İran sefareti karşısındaki muayenehanesinde kabule başlamıştır.

Uzunköprü sulh hukuk mahkemesinden:

Uzunköprünün Rıza mahallesinden Hasan oğlu Şaban Matır'ın aynı mahalleden Meriç postacısı Lâtif oğlu İsmail gürel ile Muradiye mahallesinden Yusuf oğlu 315 doğumlu İbrahim Çalışyüksel aleyhlerine açtığı tazminat davasının yapılmakta olan duruşmasında:

Müddeaaleyh Yusuf oğlu İbrahim Çalışyükselin ikametgâhı meçhul kalması hasebile tebligat yapılamadığından ilânen tebligat yapılmasına mahkemece karar verilmiş olduğundan ilân tarihinden itibaren beş gün içinde bu muameleye itiraz edebileceğiniz ve itiraz etmediğiniz takdirde bir daha mahkemeye kabul edilmiyeceğiniz hukuk usulü muhakemeleri kanununun 141 inci maddesine tevfikan tebliğ ve duruşma günü 27/9/943 pazartesi günü saat 9 a muallâk bulunduğu ihbar ve ilân olunur. (4018)

Dr. DİRADUR

Askerliğini bitirmiş olup eskisi gibi hasta kabulüne başlamıştır. Osmanbey, Şafak sokağı No. 2.

TURAL
Öksürük ve bronşite karşı

Toplan Ayakkabı

almak üzere İstanbula gelen Sayın TÜCCARLAR aldanmamanız için mutlaka Umum Ayakkabıcı San'atkârları Küçük San'at Kooperatifine uğrayınız. Adres: Çarşıkapı tramvay durağı No. 72

---

evet, saçlarımı IZONA sabununa borçluyum....
Izona
SAÇLARIN MUHAFAZASI İÇİN

KİRALIK ODA

Pangaltı, Hamam karşısında köşe başında 287 numaralı evde, iki caddeye nazır. balkonlu ve havadar büyük bir oda kiralıktır.

Telefon: 80726

Üsküdar Millî Korunma C. Müddeiumumiliğinden:

Satışa arzettiği mallar üzerine etiket koymamak suretile millî korunma kanununa muhalefetten Üsküdar Çavuşdere caddesi 165 numarada sebzeci Bekir oğlu Melek Özcan Üsküdar millî korunma mahkemesinin 12/7/943 gün, 421/365 sayılı kararile yirmi beş lira ağır para cezasına mahkûm edilmiştir. (8239)

Dr. Zekâi Muammer

TUNÇMAN

Bakteriyoloji Laboratuarı

Kan ve idrar muayenesile gebeliğin erken teşhisi, Wassermann teamülü, kan grupları, tifo, sıtma balgam, idrar, kazurat muayeneleri, kanda üre, şeker vesair biyolojik tahliller, ültra ve fluoresceneemikroskopi yapılır.

Divanyolu merhum İhsan Sami lâboratuvarı No. 113, Tel: 20981.

İhtikâr 942/24

Karar hulâsasıdır

Kömürün kilosunu 15 kuruştan satmak suretile millî korunma kanununa muhalefetten suçlu Cibali Şerefiye Sok. «4/4» numarada oturur sebzecilik ticaretile meşgul Necib oğlu Yunus Yüksel hakkında İstanbul 2 nci millî korunma mahkemesinde cereyan eden muhakemesi neticesinde suçlunun fiili sabit olduğundan millî korunma kanununun 31, 59, 63 üncü maddeleri mucibince 5 lira ağır para cezası ödemesine ve hüküm kat'ileştiğinde ücreti suçluya aid olmak üzere karar hulâsasının Cumhuriyet gazetesinde neşrine 8/4/942 tarihinde karar verildi. (7942)

SATILIK BÜYÜK

KUNDURA MAĞAZASI

Çarşıkapıda tramvay caddesi 65/3 numaralı Kardeşler Kundura Mağazasına müracaat.

SATILIK

VOLİ MAHALLİ

Anadoluhisarındaki Hamamönü volisi satılıktır. Sirkecide Salkımsöğüd Karyola fabrikasına müracaat. Tel: 21632

Pendik Veteriner Bakteriyoloji Enstitüsü Müdürlüğünden:

1 — 210 metre mikâb yanmış muhtelif hayvan gübresi açık arttırma ile Pendik Veteriner Bakteriyoloji Enstitüsünde müteşekkil Komisyon tarafından 3/9/943 cuma günü saat 15 te satılacaktır.

2 — Muhammen bedeli 525 liradır.

3 — Muvakkat teminat bedeli 39 lira 38 kuruştur. (8085)

ACELE SATILIK MOTÖR

Muvek marka otuz beygir kuvvetinde tek silindirli, tam kompresörü en çok altı ay çalışmış bir motör Adapazarında satılıktır. İstiyenlerin Adapazarında sabuncu Bay İbrahime müracaaleri.

Devlet Denizyolları İşletme Umum Müdürlüğünden:

Halic ve İstinye fabrikalarımızda mevcud 507 aded muhtelif cins müstamel çuval ile 220 aded boş teneke pazarlıkla satılacaktır.

Muhammen bedel çuval için 170 ve teneke için de 80 kuruştur.

İsteklilerin 3/9/943 cuma günü saat 15 te 52,35 lira ilk teminatlarile birlikte idare merkezindeki Alım Satım Komisyonuna gelmeleri. (8302)

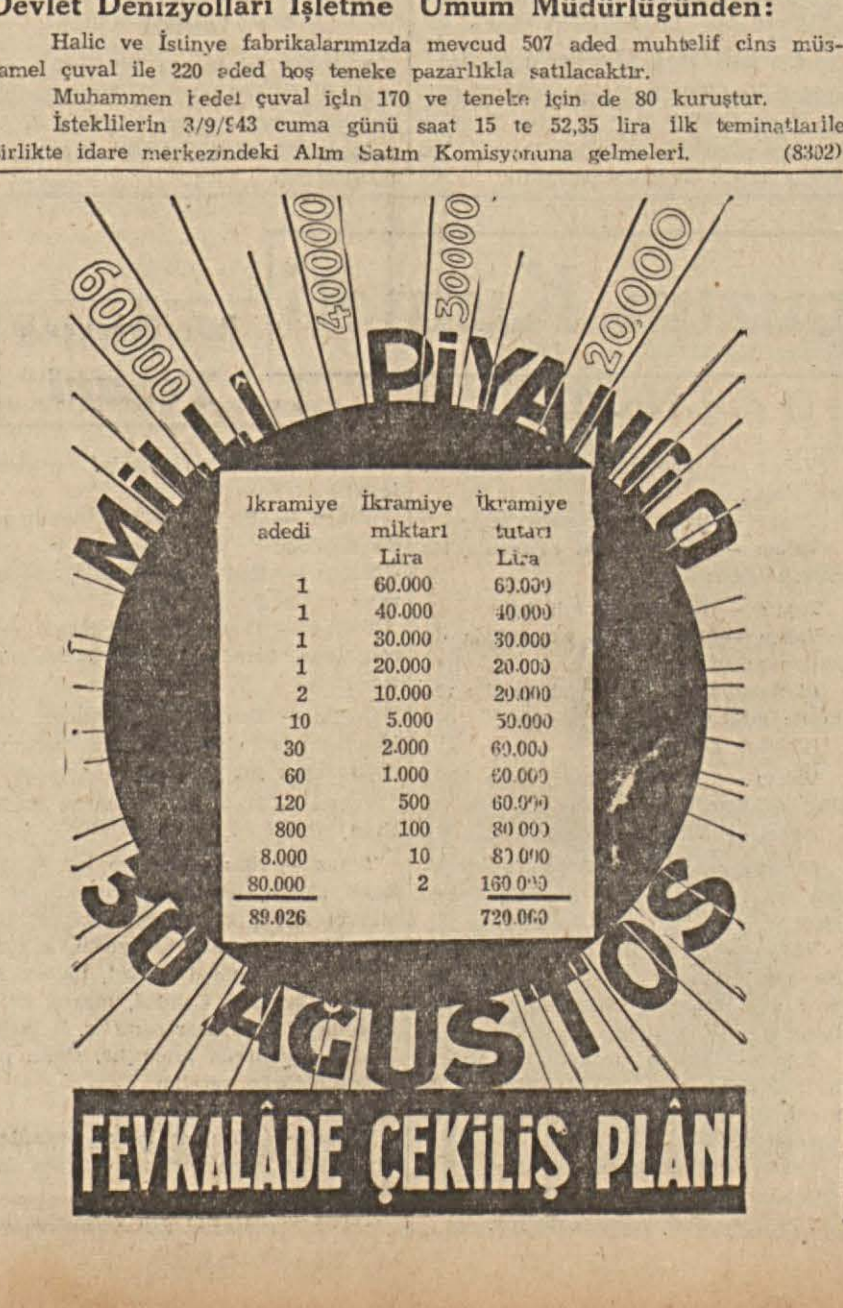

İkramiye adedi	İkramiye miktarı Lira	İkramiye tutarı Lira
1	60.000	60.000
1	40.000	40.000
1	30.000	30.000
1	20.000	20.000
2	10.000	20.000
10	5.000	50.000
30	2.000	60.000
60	1.000	60.000
120	500	60.000
800	100	80.000
8.000	10	80.000
80.000	2	160.000
89.026		720.000

İÇKİSİZ SAZ

Cağaloğlu ÇİFTESARAYLAR Bahçesinde

Her pazar saat 14 ten 19 a kadar KÜME SAZ HEYETİLE birlikte bülbül sesli

MÜZEYYEN SENAR Işıl

ÇALANLAR				OKUYANLAR	
Keman	NOBAR	Cümbüş	CEMAL	BEHÇET	SUZAN
»	SAİM	»	KADRİ	YAŞAR	MELÂHAT
Piyano	ŞEFİK	Klarnet	SALİH	NUMAN	SEMİHA
Kanun	AHMED	Tanburi	FERİD	VAHİD	AYDA
»	İSMAİL	Darbuka	Hasan Tahsin		BİRSEN
Kemençe	PRASKO	»	FERİD		

Ayrıca: Üstad Zurna EMİN ve Darbuka HASAN TAHSİN'den Kâğıdhane ve Oyun Havaları

DİKKAT: 28 ağustos BÜYÜK SÜNNET gecesini kaçırmayınız.

P. T. T. Umumî Müdürlüğünden:

1 — Üç kıymette cem'an iki milyon beş yüz bin aded posta pulunun memleket dahilinde ve OFSET usulile basımı pazarlığa konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli üç bin lira, muvakkat teminatı iki yüz yirmi beş lira olup ihalesi 28 ağustos 1943 cumartesi günü saat 11 de P. T. T. Umum Müdürlük binasındaki Levazım Müdürlüğünde müteşekkil Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.

3 — İsteklilerin muvakkat teminat makbuz veya banka teminat mektubile kanunî vesikalarını hamilen belli gün ve saatte Satınalma Komisyonuna müracaat edeceklerdir. Şartnameler Ankarada P. T. T. Levazım Müdürlüğünden, İstanbulda Yenivalde hanında P. T. T. Levazım Deposu Ayniyat Muhasibliğinden parasız olarak verilecektir. (7891)

Kestane kütüğü satılacak

İstanbul Vakıf Ormanları İşletme Müdürlüğünden:

Alemdağı Vakıf ormanın Alemdar deposunda mevcud 15 santim kutrundan 50 santim kutruna kadar 2 ve daha yukarı kuturda kestane tomruğu satılacaktır.

Şeraiti öğrenmek istiyenlerin Çemberlitaş Vakıflar sokak Dairei mahsusada büromuza müracaatleri. (8071)

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

1 — Keşif bedeli 39590 lira 23 kuruş olan Karamürsel İskelesinin tamiratı ve inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Bu işe aid şartname ve teferrüatı Levazım Müdürlüğünde görülebilir.

3 — Muvakkat teminat 2980 liradır.

4 — Eksiltme 1/9/943 çarşamba günü saat 15 te İdare merkezindeki Levazım Müdürlüğü odasında toplanacak Komisyonda yapılacaktır.

5 — İsteklilerin teklif mektublarını ve icab eden kanunî vesikalarını 4 üncü maddede yazılı saatten bir saat evvel Komisyona vermeleri lâzımdır. (8196)

YENİ ÇIKTI

AKBA'nın Türk muharrirleri serisi

1 — Seçme Lâtifeler, Nükteler — Zaparta 125 K.
2 — Kağnı - Ses — Sabahaddin Ali 125 »
3 — Kuyucaklı Yusuf — Sabahaddin Ali 150 »
4 — Değirmen - Dağlar ve Rüzgâr — Sabahaddin Ali 125 »

AKBA'nın TERCÜMELER SERİSİ

1. İKİ ESİR. Cild I. Lajos Zilahi — Zahir Törümküney 125 K
2. GRANATA SEFAHATİ. Maurice Magre — Nurullah Ataç 125 »
3. ŞİMAL GÖÇEBELERİ. James Oliver Gurwood — Mustafa Nihad Özön 125 »
4. HİND DİYARINDA. Françis de Croisset — R. Cevad Ulunay 125 »
5. SONSUZ YOLCULUK. John Knittel — Asude Zeybekoğlu 100 »
6. İKİ ESİR. Cild II. Lajos Zilahi — Zahir Törümküney 125 »
7. David Golder - İrene Nemirovski — Rezzan A. E. Yalman 125 »
8. Hayvanlar - İnsanlar ve Tanrılar - Ferdinand Ossendovski Nasuhi Baydar 150 »

Konservatuar Şehir Armonisi Şefliğinden:

Bu hafta çarşamba, cumartesi ve pazar günleri saat 19 - 20 ye kadar İnönü Gezisinde verilecek konser programı:

1 —	Rosamusde	(Uvert.)	Schubert
2 —	İphigenie en Aulide	(»)	Gluck - R. Wagner
3 —	Aida	(Fant)	Verdi
4 —	Espana	(Vals.)	Walteuffel
5 —	Poltergeister	(Galop)	Faust

Dört köşe meşe kereste satışı

Devlet Orman İşletmesi Büyükdere Revir Âmirliğinden:

1 — İşletmemizin Kurtkemeri deposunda mevcud muhtelif eb'adda 120 M3 618 D3 dört köşe meşe kerestesi açık arttırmıya çıkarılmıştır.

2 — Beher metre mikâbının muhammen fiyatı 120 liradır.

3 — Muvakkat teminat 1086 liradır.

4 — Arttırma 27 ağustos 943 cuma günü saat 15 de B. dere Devlet Orman işletmesi Revir âmirliğinde yapılacaktır.

5 — Bu satışa aid şartname İstanbul Orman Çevirge Müdürlüğünde ve işletme merkezinde Kerestaler Kurtkemeri deposunda görülebilir. (7876)

Laboratuar alâtı alınacaktır

Toprak Mahsulleri Ofisi Umum Müdürlüğünden:

Teşkilâtımız lâboratuvarları için lüzumlu olan aşağıda yazılı malzeme satın alınacaktır.

Aded	
1	Otomatik hassas terazi
4	Elektrikle işler etüv
2	Adî lâboratuvar terazisi
2	Hassas terazi
4	Eksikatör
20	Kül fırını için pata

Bu malzemeyi vermeğe talib olanlar 25/8/1943 tarihine kadar teklif mektublarını Umum Müdürlüğümüze göndermeleri ve bu tarihten itibaren on beş gün daha tekliflerinin muteber tutulacağından bu hususu nazarı itibara almaları ilân olunur. (8215)

Satılık ve Kiralık Çiftlik

Kandıra - Adapazarı kazaları hududunda Çarksuyu ile Sakaryanın birleştiği yerde Adapazarına 22 kilometrelik muntazam şose ile bağlı ziraate elverişli ve halen mezru gayet münbit 3000 dönümü mütecaviz araziyi muhtevi (Karadiken Çiftliği) binaları ve müştemilâtı ile satılık veya kiralıktır. Görmek için çiftlikte Sami Kılkışa görüşmek için de 23300 telefon numarasında Hüsnü Akkoyunluya müracaatleri.

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünden:

1 — Antalya tayyare meydanında yaptırılacak istasyon binası kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — İşin muhammen bedeli 104859 76 lira kuruş olup muvakkat teminatı 6693 liradır.

3 — Eksiltme 28/8/943 cumartesi günü saat 11 de Ankarada Havayolları meydanında kâin Umum Müdürlük binasında toplanacak Komisyon tarafından icra edilecektir.

4 — Bu işe aid fennî ve hususî şartnamelerle mukavele projesi ve resimler 524 kuruş mukabilinde Devlet Havayolları Fen Heyetinden temin edilir.

5 — İsteklilerin teklif mektublarını en geç ihale tarihinden bir saat evvel Eksiltme Komisyonuna makbuz mukabilinde vermeleri lüzumu ve postada vukua gelecek teehhürlerin kabul olunmıyacağı ilân olunur. (7987)

Yüksek Mühendis Okulu Müdürlüğünden:

Okulumuz kayıd ve kabul muamelesi 1/9/943 den 30/9/943 tarihine kadar her gün saat 9,30 dan 12 ye ve 13 den 15 e kadar devam edecek ve imtihanlar 4 Birinciteşrin 943 pazartesi Başlıyacaktır. Fazla malûmat için Okula müracaat edilmesi. (3153)

OTOMOBİL TAMİR ve BOYA İŞİ

ADLİYE VEKÂLETİ LEVAZIM MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

41 plâka numaralı Temyiz mahkemesi Başmüddeiumumiliği Ford binek otomobilinin şartnamesi mucibince tamir ve boyanma işi açık eksiltmiye konmuştur.

Eksiltme 31/8/943 salı saat 15 de Vekâlet binasında Levazım ve Daire Müdürlüğü odasında toplanan alım sanım komisyonunda yapılacaktır. Muhammen bedeli 2000 liradır. İsteklilerin 150 lira teminat makbuzu ve mektuplarile birlikte aynı gün ve saatte komisyona müracaatleri, şartnameyi görmek istiyenler de her gün Levazım ve Daire Müdürlüğüne başvurmaları ilân olunur. (8237)